

OBSAH

1	SLOVO PŘEDSEDY JOSEFA BEDNÁŘE.....	3
2	LEGISLATIVNÍ ČINNOST.....	5
3	APLIKACE ZÁKONA V OBLASTI ANTITRUSTU A FÚZÍ	9
3.1	DOHODY OMEZUJÍCÍ SOUTĚŽ.....	11
3.2	ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ	13
3.3	SPOJOVÁNÍ PODNIKŮ.....	15
3.4	ROZKLADOVÉ ŘÍZENÍ	18
4	VEŘEJNÉ ZAKÁZKY	21
5	VEŘEJNÁ PODPORA.....	27
6	SOUTĚŽNÍ ADVOKACIE.....	31
7	ŽALOBY PODANÉ PROTI ROZHODNUTÍM ÚŘADU	33
8	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	35
9	INFORMAČNÍ ČINNOST ÚŘADU	37

Fotografie použité v textu:
archiv ÚOHS
archiv Mittal Steel Ostrava a.s. (str.28)

1 SLOVO PŘEDSEDY JOSEFA BEDNÁŘE

Činnost Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) se přímo nebo nepřímo dotýká každého občana České republiky. Úřad vytváří podmínky pro podporu a ochranu hospodářské soutěže, dohlíží nad zadáváním veřejných zakázek a vykonává kontrolu ve vztahu k poskytování veřejných podpor.

*Činnost Úřadu v jednotlivých oblastech pozitivně ovlivňuje ekonomiku, neboť vede k úsporám a vyšší efektivitě jak na úrovni mikroekonomické, tak na úrovni národního hospodářství. Význam v tomto směru má nejen dosavadní rozhodovací činnost, ale i tzv. soutěžní advokacie, tj. souhrn všech aktivit zaměřených na podporu vzniku a rozvoje soutěžního prostředí. Jedním ze základních úkolů Úřadu je **odstraňovat umělé překážky konkurence** ze strany neférově soutěžících podnikatelů. Zásahy Úřadu vůči škodlivému protisoutěžnímu chování ekonomických subjektů podporují rozvoj malého a středního podnikání a pozitivně ovlivňují zaměstnanost. Vytvářením prostoru pro větší konkurenci se dále tvoří podmínky pro růst produktivity práce, inovace a v konečném důsledku pro **zvýšení kvality finálních produktů a***

konkurenceschopnosti celých hospodářských odvětví.

*Rok 2004 byl ve znamení vstupu České republiky do Evropské unie. Vzhledem k tomu, že se od 1. května 2004 **stalo právo Evropských společenství týkající se hospodářské soutěže a veřejné podpory na území České republiky přímo aplikovatelným**, vyvstala potřeba implementace těchto právních předpisů do českého právního řádu. Harmonizace soutěžního práva, o kterou Úřad usiloval již v období před 1. květnem 2004, má přitom zásadní význam i pro právní jistotu adresátů právních norem, neboť jejich jednání je na celém Společném trhu posuzováno dle obdobných pravidel. V oblasti hospodářské soutěže byly Úřadem vypracovány dvě rozsáhlé novely zákona o ochraně hospodářské soutěže, z nichž jedna již nabyla účinnosti a druhá byla předložena Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky. Oběma novelám je společné, že promítají do českého práva nové principy práva komunitárního, které mají na jedné straně umožnit maximální efektivnost při kontrole dodržování soutěžněprávních předpisů, na straně druhé zajistit, aby soutěžitelé nebyli ze strany soutěžních úřadů zatěžováni více, než je nezbytné. V **oblasti veřejné podpory** nabyl k 1. květnu 2004 účinnosti nový zákon. Rozhodovací pravomoc je od 1. května 2004 v této oblasti plně v rukou Evropské komise, Úřad dále monitoruje poskytnutou veřejnou podporu. V **oblasti veřejných zakázek** byl přijat nový zákon, který transponuje příslušné směrnice Evropských společenství a zavádí zcela nové způsoby zadávání. Důležitou změnou je především zrušení zvýhodnění tuzemských uchazečů, což pozitivně přispívá k účinnější soutěži o zakázky. Na zpracování návrhu tohoto zákona se Úřad významně podílel.*

*V roce 2004 Úřad odhalil několik závažných cenových kartelů, což se projevilo i na výši uložených **pokut**. Nejvyšší sankce byla nepravomocně uložena stavebním spořitelněm a činí 484 milionů Kč. Úřad tímto svým rozhodnutím přispěl k zahájení úvah o legislativních změnách v daném odvětví, které by měly zlepšit pozici klientů stavebních*

spořitelén. **O kvalitě rozhodovací činnosti Úřadu v oblasti hospodářské soutěže svědčí to, že v roce 2004 nebylo žádné žalobě proti jeho rozhodnutím věcně vyhověno.** Úřad také poprvé aplikoval tzv. Leniency program, který umožňuje mírnější režim zacházení se soutěžiteli, kteří dobrovolně oznámili kartel a předložili důkazy o jeho existenci. Tento postup **přispívá k rychlejšímu a efektivnějšímu odstranění protisoutěžních praktik tak, aby byly minimalizovány dopady na spotřebitele.** Úřad prosazuje myšlenku, že základním smyslem jeho činnosti není ukládání vysokých sankcí, ale především rychlé a efektivní působení ve prospěch funkčního a férového trhu. **Snází se proto předcházet možným narušením hospodářské soutěže například již v průběhu přípravy legislativních norem i materiálů nelegislativní povahy.** V roce 2004 úspěšně čelil snaze rozšířit monopol České pošty i na doručování reklamních adresných zásilek (tzv. direct mailu). Byla tak splněna základní podmínka pro další postup liberalizace na trhu poštovních služeb.

Konkrétní a viditelný přínos efektivní soutěžní politiky pro občana lze demonstrovat také na případě prodeje OKD. Jednalo se o případ státní pomoci, kdy **Úřad zajistil, aby se příjmy státního rozpočtu navýšily o téměř 2 miliardy Kč.** Úřad posoudil kupní cenu 2,25 miliardy Kč nabídnutou společností KARBON INVEST za majetkovou účast Fondu národního majetku v OKD jako neodpovídající tržním podmínkám.

V důsledku tohoto rozhodnutí byla nabídka KARBON INVESTu posléze navýšena až na 4,1 miliardy Kč.

V oblasti mezinárodních vztahů byl rok 2004 především ve znamení aktivit souvisejících se vstupem ČR do Evropské unie a začleněním do evropských struktur působících v oblasti ochrany hospodářské soutěže. Došlo ke značnému posílení významu spolupráce a výměny informací se zahraničními soutěžními úřady, a to zejména v rámci **Evropské soutěžní sítě (ECN) a Sítě evropských soutěžních úřadů (ECA).**

ÚOHS v roce 2004 významně posílil své pravomoci, neboť začal aplikovat vedle národního také komunitární soutěžní právo. Poklesem řízení v oblasti fúzí, zrušením tzv. určovacích řízení a řízení o povolení individuální výjimek si pak uvolnil kapacity pro řešení těch nejzávažnějších případů protisoutěžního jednání, jakými jsou zejména kartelové dohody o cenách.

Úřad tak bude i nadále dohlížet nad aplikováním modernizovaných pravidel hospodářské soutěže a ochranou účinné konkurence působit ve prospěch konečných spotřebitelů i férových podnikatelů.

2 LEGISLATIVNÍ ČINNOST

Legislativní činnost Úřadu v roce 2004 souvisela především se vstupem České republiky do Evropské unie. Vzhledem k tomu, že se od 1. května 2004 právo Evropských společenství týkající se hospodářské soutěže a veřejné podpory stalo na území ČR přímo aplikovatelným, vyvstala potřeba implementace těchto právních předpisů do českého právního řádu. Tyto legislativní práce byly zahájeny již v roce 2003, k jejich ukončení však došlo až v roce 2004 a v některých případech dosud probíhají.

V oblasti hospodářské soutěže byly vypracovány dvě rozsáhlé novely zákona o ochraně hospodářské soutěže, z nichž jedna již nabyla účinnosti a druhá byla předložena Poslanecké sněmovně. V oblasti veřejné podpory nabyt k 1. květnu 2004 účinnosti nový zákon o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory; rovněž byl zpracován návrh zákona o finanční transparentnosti. V oblasti veřejných zakázek se Úřad podílel na zpracování nového zákona o veřejných zakázkách, který transponuje směrnice Evropských společenství.

OBLAST HOSPODÁŘSKÉ SOUTĚŽE

PRVNÍ NOVELA ZÁKONA

Tato novela nabyla účinnosti dne 2. 6. 2004 jako zákon č. 340/2004 Sb. a reaguje na přijetí **Nařízení Rady (ES) č. 1/2003 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v čl. 81 a 82 Smlouvy**. Vytváří podmínky pro přímou aplikaci komunitárního soutěžního práva Úřadem a pro jeho spolupráci s ostatními členy tzv. sítě ECN (*European Competition Network*, tj. sítě zahrnující soutěžní úřady členských států EU a Evropskou komisí) a dále prohlubuje harmonizaci české a komunitární legislativy.

V oblasti **dohod narušujících soutěž** spočívá hlavní změna v upuštění od dosavadního principu tzv. **individuálních výjimek**. Soutěžitelé již nemusí žádat o povolení výjimky ze zákazu určité dohody, ale jsou-li splněna zákonem stanovená kritéria, je taková dohoda považována za platnou od samého

počátku. Současně byly zvýšeny prahové hodnoty u tzv. **pravidla de minimis**, které z obecného zákazu vylučuje dohody mezi soutěžiteli, jejichž jednání vzhledem k jejich podílu na trhu nepředstavuje závažné riziko pro hospodářskou soutěž, a to z tržního podílu do 5 % u dohod horizontálních a 10 % u dohod vertikálních na 10 %, resp. 15 %.

Zneužití dominantního postavení se v případě odmítnutí přístupu k tzv. **essential facilities** dominantním soutěžitelem výslovně vztahuje nejen na případy, kdy jsou přenosové sítě či infrastrukturní zařízení dominantním soutěžitelem vlastněna, ale i jinak ovládána, např. má-li je v nájmu. Zneužití dominantního postavení v této oblasti bylo současně výslovně vztaženo i na problematiku duševního vlastnictví.

Významnou změnu přinesla novela v oblasti spojování soutěžitelů, zejména ve vztahu k tzv. **notifikačním kritériím**, tedy vymezení prahových hodnot obrátů spojujících se soutěžitelů, při jejichž překročení spojení podléhá povolení Úřadu. Tato kritéria byla modifikována tak, aby byl posílen tzv. **lokální nexus**, tj. aby byla notifikována jen taková spojení, která by mohla mít nepříznivé dopady na trhy ČR.

V důsledku provedených změn se počet notifikací méně významných spojení významně snížil, což umožnilo Úřadu lépe využít své zdroje pro vyšetřování nejzávažnějších případů. Řízení o povolení spojení se nově zahajuje až doručením **úplného návrhu**. Návrh na povolení spojení může být podán kdykoliv před i po uzavření smlouvy zakládající spojení. Soutěžitelé jsou však motivováni k podání návrhu co nejdříve, neboť až do rozhodnutí Úřadu, kterým se jejich spojení povoluje, nesmějí spojení uskutečňovat.

Byl zaveden nový právní institut rozhodnutí o **uložení opatření navržených účastníky řízení**, který umožňuje zastavení řízení a odstranění nebezpečí narušení hospodářské soutěže, aniž by muselo být vydáváno rozhodnutí o tom, že byla uzavřena zakázaná dohoda nebo že došlo ke zneužití

dominantního postavení. Úřad získal nově oprávnění provádět šetření i v tzv. jiných než obchodních prostorách, včetně např. bytů vedoucích pracovníků dotčených soutěžitelů. **Takové šetření je však podmíněno předchozím souhlasem soudu.**

Na návrh Senátu byl zákon doplněn tak, že soutěžitelé získali příležitost požádat ÚOHS o **změnu** pravomocných rozhodnutí, v kterých byly stanoveny **podmínky, závazky, nebo omezení**. Museli však prokázat, že se v důsledku vstupu ČR do EU podstatně změnila skutečnosti na daném trhu. V stanovené lhůtě šesti měsíců požádaly o změnu pravomocných rozhodnutí pouze dvě společnosti: RWE Energy Aktiengesellschaft (privatizace plynárenství) a ČEZ (privatizace elektroenergetiky). **Návrh společnost RWE byl zamítnut.** V případě **ČEZ** ÚOHS stanovil novou podmínku, která lépe odpovídá nové

tržní situaci. Společnost je povinna formou aukce umožnit v letech 2006 a 2007 třetímu nezávislým subjektům přístup k vlastní výrobní kapacitě elektrické energie o celkové velikosti 400 MW. Nemusí však odprodat majoritu v jedné ze svých regionálních distribučních společností.

DRUHÁ NOVELA ZÁKONA

Jejím účelem je adaptovat český právní řád na účinky nového Nařízení Rady (ES) č. 139/2004 o kontrole spojování podniků. Toto nařízení především vymezuje, která spojení budou posuzována Evropskou komisí. Dále upravuje podmínky pro spolupráci mezi soutěžními úřady členských států a Komisí. Nařízení vymezuje podmínky, za kterých může Komise předat určité spojení k posouzení národnímu soutěžnímu úřadu, a naopak. Tato druhá novela byla v lednu 2005 předložena Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR.

Návrh počítá s významnou změnou ekonomických kritérií pro určování dopadu na hospodářskou soutěž. Dochází ke změně koncepce, dle které se spojení povolí či naopak nepovolí. Změna spočívá v doplnění dosavadního testu dominance novým systémem, který je **kombinací testu dominance a SLC testu** (*Substantial Lessening of Competition*). Kontrola spojování soutěžitelů bude tedy do budoucna založena na nových ekonomických principech, které umožní zakázat spojení schopné způsobit negativní dopady na soutěž bez ohledu na to, zda k nim došlo v důsledku vzniku nebo posílení dominantního postavení spojujících se soutěžitelů nebo jiných nepříznivých dopadů takového spojení (zejm. tzv. *unilateral effects*).

Navrhovaná úprava rovněž zakazuje jakékoliv kroky směřující k **uskutečňování spojení** před tím, než je rozhodnutím Úřadu povoleno. Pokud by soutěžitelé tento zákaz porušili, může jim být uložena pokuta až do výše 10 % jejich obrátu a také povinnost navrátit stav na trhu do předchozího stavu, tj. např. odprodat podnik, který nezákonně nabyli. Návrh novely se vedle spojování soutěžitelů týká i zakázaných dohod. Navrhuje aplikaci komunitárních **blokových výjimek** i na jednání, které neovlivňuje obchod mezi členskými státy EU. V souvislosti se šetřením má být zavedeno oprávnění zaměstnanců Úřadu zapečetit obchodní prostory, popřípadě skříně, schránky, obchodní knihy a jiné obchodní záznamy, a to po dobu nezbytnou k provedení šetření.

ZEMĚDĚLSKÁ NOVELA

Dne 7. září 2004 nabyl účinnosti zákon č. 484/2004 Sb., který mj. novelizuje i zákon o ochraně hospodářské soutěže. Nejednalo se o návrh vládní, ale o poslanceckou iniciativu, kterou **Úřad nepodporoval**. Návrh byl předložen se záměrem posílit postavení soutěžitelů působících v oblasti výroby zemědělských komodit a obchodu s nimi zejména vůči tzv. obchodním řetězcům. Tato novela novým způsobem definuje skutkovou podstatu **zneužití dominantního postavení**, zařazuje dohody odbytových organizací a sdružení zemědělských výrobců o prodeji nezpracovaných zemědělských komodit do tzv. **výjimky de minimis** a stanoví, že zákon o ochraně hospodářské soutěže se nevztahuje na jednání soutěžitelů v oblasti výroby zemědělských produktů a obchodu s nimi, pokud jednájí v souladu s právem Evropských společenství. **Praktický dopad této novely na aplikaci soutěžního práva je v podstatě nulový**, narušil však systematiku zákona o ochraně hospodářské soutěže a především jeho plnou slučitelnost s komunitárním soutěžním právem. Tato ustanovení by měla být Druhou novelou znovu vypuštěna.

OBLAST VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

Zásadní změnou v oblasti veřejných zakázek bylo vydání nového zákona o veřejných zakázkách č. 40/2004 Sb., který s účinností od 1. května 2004 nahradil původní zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek. K provedení některých ustanovení zákona byly přijaty dva prováděcí předpisy - vyhlášky. Nutnost přijetí nového zákona byla dána především potřebou zajištění **transpozice příslušných evropských směrnic** a dále snahou legislativně zakotvit praktické zkušenosti nabyté při aplikaci původního zákona.

Důležitou skutečností nového zákona je **zrušení zvýhodnění tuzemských uchazečů o zakázku**. Předchozí právní úprava dále ani po četných novelizacích neodstranila některé nejasnosti při výkladu některých pojmů, což vedlo při aplikaci zákona k právní nejistotě, a tím k nadměrnému počtu žádostí o přezkum. Celý zadávací proces se tak neúměrně prodlužoval. V současné době **se připravuje v souvislosti s přijetím nových směrnic ES č. 2004/17 ES a 2004/18 ES zcela nový zákon**

Sídlo Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže

o veřejných zakázkách a Úřad bude při této příležitosti navrhopvat, aby byl pro podlimitní zakázky zpracován zjednodušený a přitom transparentní postup zadávání.

OBLAST VEŘEJNÉ PODPORY

Problematika veřejné podpory byla do 30. dubna 2004 komplexně upravena zákonem č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře. Zásadní změnou v oblasti veřejné podpory spojenou se vstupem České republiky do Evropské unie je skutečnost, že se komunitární právo veřejné podpory stalo přímo aplikovatelným a bezprostředně použitelným a pravomoc rozhodovat o možnosti poskytování veřejné podpory přešla přímo na Evropskou komisi. Proto byl připraven a schválen nový zákon, který od 1. května 2004 nahradil předcházející právní úpravu a **vytvořil právní rámec k tomu, aby bylo zabezpečeno plnění úkolů České republiky v souvislosti se vstupem do EU a aby byla zajištěna potřebná součinnost Úřadu s Komisí při výkonu jejích pravomocí.**

Nový zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory především stanoví, že Úřad bude spolupracovat s poskytovateli veřejné podpory v souvislosti s jejím oznámením Evropské komisi, jakož i během řízení před ní, povede evidenci veřejných podpor poskytnutých v ČR a bude o nich předkládat Evropské komisi výroční zprávu. Dále zákon vymezuje povinnost poskytovatelů a příjemců podpory podávat Úřadu nezbytné informace a právo Úřadu jejich úplnost, správnost a pravdivost prověřovat a případně sankcionovat, jakož i povinnost příjemců a poskytovatelů podpory poskytnout plnou součinnost Evropské komisi, pokud by u nich prováděla šetření na místě, a vymezuje pravidla, podle kterých bude vymáhána protiprávně poskytnutá nebo zneužitá podpora. Nový zákon rovněž stanovuje, že v jednotlivých řízeních před Evropskou komisí bude jménem státu jednat její poskytovatel.

3 APLIKACE ZÁKONA V OBLASTI ANTITRUSTU A FÚZÍ

Snaha o posílení efektivity prokazování a postihování nejzávažnějších porušení hospodářské soutěže se odrazila ve změně organizační struktury Úřadu. V rámci nově zřízeného Odboru hospodářské soutěže existují čtyři oddělení, která se zaměřují na jednotlivé oblasti ekonomiky, z nichž jedno je zaměřeno na odhalování a postihování kartelových dohod. V roce 2004 bylo vydáno v oblasti hospodářské soutěže, kde značně klesl počet podnětů, 194 rozhodnutí. Hlavním důvodem je **pokles správních řízení v oblasti fúzí**. Úřad již také nevede určovací řízení a řízení o udělení individuální výjimky. Úřad **častěji využíval možnosti tzv. neohlášených šetření** (tzn. správní řízení je zahájeno těsně před provedením kontroly), při kterých lze zajistit s větší pravděpodobností důkazy o předpokládaném protisoutěžním jednání. V roce 2004 Úřad odhalil **více cenových kartelů**. **Uloženy byly pokuty** v celkové výši **téměř 1,226 miliardy Kč**. Oproti roku 2003 došlo tedy zhruba k trojnásobnému nárůstu.

Poprvé byl aplikován tzv. Leniency program, který umožňuje mírnější režim zacházení se soutěžiteli, kteří dobrovolně oznámili kartel a předložili důkazy o jeho existenci. Tohoto programu využila společnost PINELLI. Úřad řešil řadu případů **narušení hospodářské soutěže** v oblasti produkce a výroby potravin. **Ústavní soud zamítl žalobu** podanou společností Karlovarské minerální vody proti rozhodnutí Úřadu, kterým se nepovolilo její spojení s Poděbradkou. Úřad v srpnu 2004 zahájil první správní řízení ve věci **porušení čl. 82 Smlouvy o založení ES**. Účastníkem řízení je ČESKÝ TELECOM. Úřad také zahájil dvě správní řízení na základě podnětů **veřejného ochránce práv**.

Po třech letech přestala k 1. lednu 2004 platit individuální výjimka ze zákazu dohod narušujících soutěž pro tzv. **pool pojišťoven** poskytujících pojištění pro případ úpadku

cestovních kanceláří. Úřad její platnost neprodloužil. Během roku 2004 došlo k poklesu počtu cestovních kanceláří zhruba o stovku, došlo tedy k určitému vyčištění trhu od rizikových společností. To mělo pozitivní vliv i na snížení rizik pro jejich klienty.

Úřad se v roce 2004 opět zabýval chováním obchodních řetězců vůči dodavatelům. Úřad v této oblasti **poskytl jako první analýzu trhu a popsal problém** a již v roce 1999 vypracoval návrh novely zákona, který zaváděl pojem ekonomické závislosti. Na jeho základě by bylo možné účinně posuzovat případné protisoutěžní praktiky obchodních řetězců vůči dodavatelům. Tento návrh nebyl Parlamentem ČR přijat, veškeré další iniciativy jiných institucí se ukázaly neúčinnými. Na základě dosavadních poznatků se jako možným efektivním **řešením jeví specifická úprava samostatným zákonem**. Dohledem nad dodržováním tohoto zákona by měla být pověřena instituce, která je vybavena nástroji k rychlé nápravě (nikoliv instituce, jejichž rozhodnutí podléhají soudním přezkumům).

Úřad obdržel v oblasti spojování soutěžitelů **185 podání prostřednictvím mezinárodní soutěžní sítě ECN**. Z nich **13** splňovalo notifikační kritéria stanovená zákonem. Protože však žádný z případů nepředstavoval ohrožení hospodářské soutěže na území ČR, nepodal Úřad žádnou žádost o postoupení případu z Evropské komise. V oblasti antitrustu bylo Úřadu doručeno **749 případů** jednání v rozporu s čl. 81 a čl. 82 Smlouvy. **Ve třech případech** byl identifikován dopad na soutěž na území ČR. Jedním z těchto případů bylo šetření podle článku 82 Smlouvy o ES týkající se možného zneužití dominantního postavení společností ČESKÝ TELECOM, a.s., zbývající dva případy jsou šetřeny Komisí (Aliance SkyTeam, mezinárodní roaming v sektoru telekomunikací).

Počet podnětů a správních řízení včetně rozkladů proti rozhodnutím vydaným prvoinstančním orgánem a počet žalob podaných u Vrchního soudu nebo ke Krajskému soudu proti rozhodnutí předsedy Úřadu v letech 2000-2004.

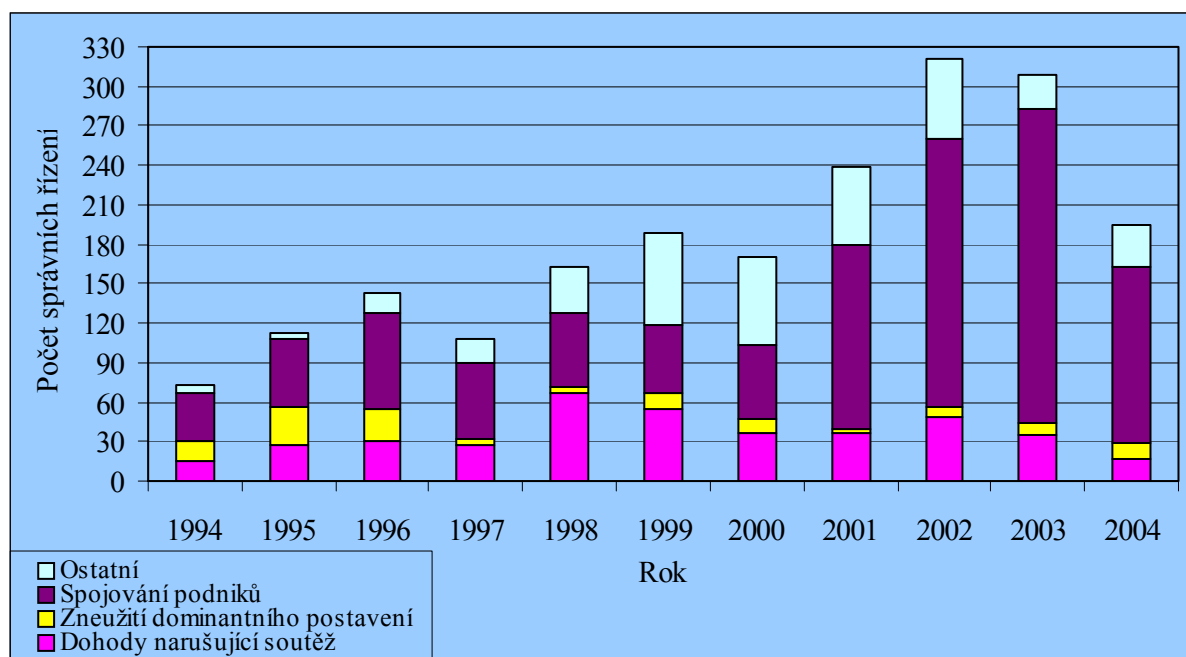
Podněty	2000	2001	2002	2003	2004
Celkem (antitrust, fúze)	607	464	492	821	672

Správní řízení	2000	2001	2002	2003	2004
Dohody narušující soutěž	36	36	49	35	17
Zneužití dominantního postavení	11	9	7	9	12
Spojování podniků	57	140	204	239	134
Ostatní (zastavení, přerušení a procesní pokuty)	66	59	61	26	31
Celkem správních řízení	170	244	321	309	194
Počet rozhodnutí napadených rozklady	16	11	46	32	36

Počet žalob k Vrchnímu nebo Krajskému soudu	2	3	7	8	9
---	---	---	---	---	---

Celková výše uložených pokut v roce 2004 (rozhodnutí vydaná v roce 2004)	1 236 090 000 Kč
--	-------------------------

Správní řízení Úřadu v letech 1994 - 2004

3.1 DOHODY OMEZUJÍCÍ SOUTĚŽ

V roce 2004 bylo zahájeno šetření celkem **538** podniků a stížností. **Správních řízení** bylo zahájeno 17, z toho bylo 7 sankčních, 8 řízení bylo v rámci určovacího řízení a zbývajících 2 byla správní řízení v rámci povolení individuální výjimky. **Vydáno bylo 30 rozhodnutí**, z toho 13 sankčních, 12 určovacích a 5 v rámci povolení individuální výjimky. Bylo vedeno několik správních řízení s větším počtem účastníků. V oblasti dohod narušujících soutěž byly uloženy pokuty v celkové výši téměř **1,065 mld. Kč**.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Stavební spořitelny

Šest stavebních spořitelen, tj. všichni soutěžitelé na trhu v ČR, si od roku 1997 na základě dohody navzájem vyměňovali citlivé údaje - mj. o počtu uzavřených smluv

o stavebním spoření, o výši naspořené částky, o poskytnutých úvěrech a o svém podílu na trhu, a to zpětně s měsíční periodicitou.

Tato dohoda následně v roce 1999 vytvořila předpoklady pro zakázané jednání **ve vzájemné shodě při stanovování poplatků** za vedení účtů stavebního spoření a v případě pěti účastníků řízení rovněž při zavedení rozdílného zpoplatnění vedení účtu stavebního spoření u nových a starších smluv o stavebním spoření, resp. zavedení tzv. poplatku za úrokové zvýhodnění pro starší smlouvy. Za uvedené jednání, kterým mezi sebou účastníci řízení vyloučili riziko nejistoty o budoucím chování konkurentů na trhu a dosáhli znatelného zvýšení poplatků za vedení účtů stavebního spoření, resp. stanovili nový poplatek za úrokové zvýhodnění, uložil Úřad pokuty v souhrnné výši **484 mil. Kč**. Všem účastníkům řízení bylo rovněž v rámci nápravných opatření uloženo stanovit výši poplatků za vedení účtů stavebního spoření na úroveň předcházející prokázanému protisoutěžnímu jednání a odstranit rozdílné zpoplatnění vedení účtu stavebního spoření u nových a starších smluv o stavebním spoření, resp. zrušit poplatky za tzv. úrokové zvýhodnění. **Proti rozhodnutí Úřadu byl podán rozklad.**

Dohody mezi výrobci cukru

Ve správním řízení vedeném se společností **EASTERN SUGAR ČESKÁ REPUBLIKA, a.s., Moravskoslezské cukrovary, a.s. a Cukrovary TTD a.s.** bylo předmětem posouzení, zda účastníci řízení uzavřeli dohodu o stanovení cen cukru, případně jednali ve vzájemné shodě při stanovování cen cukru. Bylo prokázáno, že účastníci řízení si mezi sebou vyměňují prostřednictvím Českomoravského cukrovarnického spolku důvěrné informace o produkci cukru, zásobách, prodeích, vývozech a dovozech cukru, podílech na trhu apod., a to s měsíční periodicitou. Jmenovaní producenti cukru **jednali od 1.5.2004 nejméně do 30.6.2004 ve vzájemné shodě při stanovování prodejních cen cukru**. Dále tito producenti cukru uzavřeli a plnili od roku 1998 **zakázanou a neplatnou dohodu o výměně informací**, čímž úmyslně porušili v období od roku 1998 do listopadu 2004 (jeden z účastníků řízení se tohoto porušení dopustil pouze do srpna 2004) zákon. Dále plnili nejméně od září 2002 do srpna 2003 **dohodu o rozdělení trhu s cukrem**. Popsanými způsoby jednání narušili producenti cukru hospodářskou soutěž na trhu

průmyslového cukru pro další zpracování a na trhu cukru pro přímou spotřebu. Za uvedená jednání byla jmenovaným společností uložena pokuta v souhrnné výši **118,7 mil. Kč. Proti rozhodnutí Úřadu byl podán rozklad.**

Aplikace Leniency programu

Úřad uzavřel **první** případ žádosti o přiznání aplikace tzv. **Leniency programu**. Na základě tohoto programu soutěžitel, který Úřadu jako první předloží relevantní informace o existenci zakázané dohody, o které Úřad neměl do té doby indicie, a přizná se, že je účastníkem této dohody a současně ukončí protisoutěžní jednání, může počítat s uložením nižší pokuty nebo dokonce s ustoupením od uložení pokuty. Úřad se v daném případě rozhodl neuložit žadateli - společnosti PINELLI, účastníku prokázané kartelové dohody v oblasti energetických nápojů, pokutu. Společnost PINELLI, která uzavřela zakázanou dohodu s distributorem dobrovolně poskytla Úřadu informace o této kartelové dohodě, doložila existenci smlouvy a požádala o prominutí sankce na základě Leniency programu. Protože tyto informace byly antimonopolnímu úřadu poskytnuty zcela dobrovolně a v době, kdy je ÚOHS neznal, bylo od uložení pokuty upuštěno. Případná pokuta mohla vzhledem k obratu jmenované společnosti dosáhnout výše téměř dvaceti milionů korun. PINELLI porušila zákon o ochraně hospodářské soutěže tím, že **uzavřela Smlouvu o výhradním prodeji**, která v období od září 2002 do dubna

2004 mohla vést k narušení hospodářské soutěže na trhu energetických a iontových nápojů v malospotřebitelském balení. Realizováním Smlouvy o výhradním prodeji by došlo ke znemožnění přístupu ostatním distributorům k výrobkům společnosti

PINELLI. Tato společnost má přitom na trhu iontových a energetických nápojů v malospotřebitelském balení v ČR podíl zahrnující přes 40 procent.

Dohoda o určení ceny v oblasti prodeje ADSL modemů

V srpnu 2003 obdržel Úřad podnět společnosti Czech On Line, a.s. uvádějící, že v souvislosti se svým výběrovým řízením na nákup modemů pro ADSL nabyta podezření, že společnost **ČESKÝ TELECOM, a.s. (dále jen „ČTc“)** v rámci svého vlastního výběrového řízení uzavřela smlouvy obsahující závazek dodavatelských firem neprodávat modemy pro ADSL ostatním zájemcům za cenu nižší, než za kterou je prodaly společnosti ČTc. V rámci předběžného šetření Úřad zjistil, že příslušné Rámcové smlouvy mezi ČTc a dodavatelem ADSL modemů skutečně obsahují ustanovení, která by mohla vést k narušení hospodářské soutěže. Proto Úřad zahájil se společností ČTc správní řízení. Možné porušení spatřoval v tom, že společnost ČTc uzavřela smlouvy na dodávky ADSL modemů obsahující ustanovení, které zavazuje druhou smluvní stranu neprodávat obchodované zboží žádné jiné společnosti na území České republiky za ceny nižší, než jaké jsou ceny pro společnost ČTc. Za **uzavření zakázaných dohod o určení ceny**, které mohly vést k narušení hospodářské soutěže na trhu dodávek modemů a příslušenství určených pro připojení k Internetu prostřednictvím technologie ADSL, uložil Úřad společnosti ČTc pokutu ve výši **15 mil. Kč**, kterou v rozkladovém řízení předseda Úřadu snížil na 10 mil. korun. Účastník řízení **totiž odstranil zakázaná ustanovení obsažená ve smlouvách, jejich plnění nevynucoval a zároveň před vydáním rozhodnutí připustil jejich protisoutěžní charakter.**

Česká lékárnická komora

Česká lékárnická komora tím, že v rámci Licenčního řádu schválila oprávnění komory vyjadřovat souhlas s umístěním lékárny, včetně případného odloženého oddělení pro výdej léčiv a prostředků zdravotnické techniky, a souhlas s věcným, technickým a personálním vybavením lékárny pro rozsah poskytované lékárenské péče, porušila zákon. Uvedené jednání je zakázaným a neplatným

rozhodnutím sdružení soutěžitelů, které vedlo k narušení hospodářské soutěže na trhu lékárnických služeb. **Komoře byla uložena pokuta ve výši 500 000 Kč** a současně Úřad uložil opatření k nápravě spočívající v úpravě ustanovení Licenčního řádu a v informování členů komory o uvedené změně v Licenčním řádu. **Proti rozhodnutí byl podán rozklad.**

Prodej periodického tisku

Společnost **Mediaprint & Kapa Pressegrasso, spol. s r.o.** porušila zákon tím, že ve Smlouvách o dodávkách, odběru a následném prodeji tisku a doplňkového zboží zavázala maloobchodní prodejce tisku nevstoupit do smluvního dodavatelско-odběratelského vztahu s konkurencí a neodebírat sortiment dodavatele od třetí osoby. Dále je zavázala neodebírat od konkurence periodický tisk a neperiodické publikace, které má dodavatel ve své nabídce sortimentu, a rovněž zavázala maloobchodní prodejce tisku neodebírat periodický tisk a neperiodické publikace od konkurence bez souhlasu dodavatele. Uvedené dohody mohly vést k narušení hospodářské soutěže na trhu distribuce tiskových titulů pro volný prodej. Úřad zakázal plnění dohod, **uložil společnosti Mediaprint & Kapa Pressegrasso, spol. s r.o. pokutu ve výši 1,5 mil. Kč** a současně uložil povinnost k nápravě spočívající v písemném informování všech maloobchodních prodejců tisku zavázaných smlouvami o zákazu dohod dle výroku rozhodnutí Úřadu. **Proti rozhodnutí byl podán rozklad.**

3.2 ZNEUŽITÍ DOMINANTNÍHO POSTAVENÍ

Úřad **zahájil v roce 2004 12 správních řízení**, z nichž 11 bylo sankční povahy, 1 bylo vedeno v rámci určovacího řízení na návrh účastníka řízení. **Vydal celkem 15 rozhodnutí** v oblasti zneužití dominantního postavení, 12 z nich bylo sankční povahy, zbývající tři byla vedena v rámci určovacího řízení na návrh účastníka řízení. Šetřeny byly případy **zneužití dominantního postavení zejména v síťových odvětvích, tj. např. v telekomunikacích a teplárenství**. Nejzávažnější z nich se týkal současného zveřejnění velkoobchodní i maloobchodní nabídky služby ADSL ČESKÉHO TELECOMU.

Celkově byly v roce 2004 za zneužití dominantního postavení uloženy pokuty ve výši **160,5 mil. Kč**.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Uplatňování rozdílných podmínek

V březnu 2004 obdržel Úřad stížnost od profesního sdružení společností poskytujících leasingové služby na jednání společnosti **ŠKODA AUTO a.s.**, která společně

poskytujícím tzv. operativní leasing (vlastnictví předmětu leasingu nepřechází po skončení leasingu na nájemce) odmítá poskytovat slevy při velkooběru osobních motorových vozidel zn. ŠKODA. Ve správním řízení bylo prokázáno, že **ŠKODA AUTO ve smlouvách s jednotlivými smluvními partnery (velkooběrateli) sjednávala rozdílné podmínky při velkooběru osobních motorových vozidel zn. ŠKODA**. Dále bylo prokázáno, že **odmítá poskytovat stejné podmínky plynoucí z velkooběratelských smluv i leasingovým společnostem**, které byly tímto jednáním společnosti ŠKODA AUTO znevýhodněny vůči ostatním obchodním partnerům účastníka řízení, a to především díky nemožnosti uzavírat s touto společností velkooběratelské smlouvy a čerpat z nich plynoucí výhody, tedy mimo jiné především slevy stejně jako ostatní velkooběratelé. Výše uvedeným jednáním ŠKODA AUTO zneužila dominantní postavení, za což jí Úřad uložil **pokutu ve výši 55 mil. Kč**, toto jednání do budoucna zakázal a uložil opatření k nápravě spočívající v úpravě obsahu dosud účinných Smluv o dodávkách automobilů velkooběratelům. **Proti rozhodnutí prvostupňového orgánu podala společnost ŠKODA AUTO rozklad.**

Zveřejnění změny nabídky služeb ADSL

ČESKÝ TELECOM, a.s. (dále jen „ČTc“) na tiskové konferenci konané dne 26. 11. 2003 zveřejnil novou podobu služeb na trhu zprostředkování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmových technologií xDSL (ADSL). Ty měly od 1. ledna 2004 nahradit služby poskytované prostřednictvím jeho složky Internet On Line, přičemž ve stejný den (tj. 26. 11. 2003) rovněž zveřejnil změnu své velkoobchodní nabídky, na základě které ADSL služby koncovým zákazníkům poskytují ostatní operátoři. Zveřejněním obou nabídek ve stejný den neposkytla společnost ČTc ostatním operátorům dostatečný časový předstih pro posouzení velkoobchodní nabídky tak, aby tito operátoři mohli se společností ČESKÝ TELECOM zahájit jednání o nové podobě ADSL služeb a uzavřít s ní smlouvu umožňující poskytování těchto služeb. Společnost ČTc svým jednáním znemožnila alternativním operátorům nabízet koncovým zákazníkům služby ADSL za srovnatelných podmínek. Přitom alternativní operátoři nejsou službu ADSL bez přístupu k infrastruktuře v držení ČTc schopni poskytovat. Tím získala společnost ČTc značnou konkurenční výhodu a způsobila újmu konkurentům. Kromě toho též způsobila újmu koncovým zákazníkům, kteří v předmětném období měli sníženou možnost výběru poskytovatele ADSL služeb. Za porušení zákona uložil Úřad společnosti ČTc **pokutu 90 mil. korun**. ČESKÝ TELECOM podal rozklad a rozhodnutí není dosud pravomocné.

SAZKA - stírací losy

V průběhu roku 2003 obdržel Úřad několik stížností od smluvních partnerů společnosti **SAZKA, a.s.**, kteří poukazovali na zneužívání dominantního postavení při prodeji stíracích losů. V rámci předběžného šetření Úřad zjistil, že smluvní podmínky mezi společností SAZKA a obstaravateli obsahují ustanovení, která mohou narušit hospodářskou soutěž. Ve správním řízení bylo prokázáno, že SAZKA uplatňuje vůči provozovatelům **nepřiměřené obchodní podmínky, které spočívaly zejména v povinnosti aktivovat další balení stíracích losů bez ohledu na to, zda byly doprodány všechny losy z předchozího balíčku** v případě, kdy skončí splatnost

jednoho balíčku losů stanovená akciovou společností SAZKA. **Dále nebylo obstaravatelům umožněno vrátit neprodané losy z aktivovaných balíčků**, které společnosti SAZKA po době splatnosti balíčku obstaravatel zaplatil (smlouvy umožňovaly vrácení losů pouze v případě ukončení platnosti okamžité

nebo peněžité loterie nebo ukončení obstaravatelské činnosti obstaravatele, a to jen ty losy, které nebyly společností SAZKA zaplacený). Nesplnění výše uvedených podmínek mohlo mít za následek odstoupení od smlouvy ze strany SAZKY. Za porušení zákona byla společnosti SAZKA uložena **pokuta ve výši 12 mil. Kč**. Proti rozhodnutí byl podán rozklad.

První řízení podle komunitárního práva

Úřad v srpnu 2004 zahájil **první správní řízení ve věci porušení čl. 82 Smlouvy o založení ES**. Důvodem byly neregulované cenové plány společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. (dále jen „ČTc“) určené pro koncové zákazníky z řad domácností, malých podnikatelů a zákazníkům užívajících ISDN (Integrované služby digitální sítě) obsahující měsíční paušál za pronájem telefonní stanice s hovorovými kredity nebo volnými minutami pro volání „zdarma“ (hovory do výše tohoto kreditu zákazníci vnímají jako plnění poskytované „zdarma“, neboť jim nejsou účtovány zvlášť). Předmětem posuzování byla také služba Internet Express, ke které zákazník

obdržel za zvýhodněnou cenu měsíčního paušálu cenový plán typu Universal a zároveň získal nižší cenu za minutu hovorného, resp. byla zákazníkům účtována jednotná cena ve výši 9,90 Kč (bez DPH) za první hodinu volání (tato možnost nebyla dána zákazníkům užívajícím ostatní cenové plány). Předmětem správního řízení bylo posouzení, zda společnost ČTc tímto vázáním služeb brání rozvoji konkurence a vstupu nových operátorů na trh, rozvoji stávajících alternativních operátorů a zda tak ve svém důsledku omezuje možnost spotřebitelů získat co možná nejkvalitnější služby za konkurenční ceny. **V dané věci bylo v dubnu 2005 vydáno prvostupňové nepravomocné rozhodnutí. Jde o vůbec první rozhodnutí vydané podle komunitárního soutěžního práva v nově přistoupivších zemích Evropské unie.**

3.3 SPOJOVÁNÍ PODNIKŮ

V roce 2004 došlo k výraznému poklesu počtu spojení soutěžitelů. Úřad vydal 164 meritorních rozhodnutí. Povolil jedno spojení s podmínkami či omezeními a v jednom případě spojení zakázal.

Novela zákona dala možnost soutěžitelům požádat v souvislosti se vstupem do EU o nové posouzení Úřadem uložených podmínek v předchozích rozhodnutích. **Dva soutěžitelé této možnosti využili.** Nejvíce spojení soutěžitelů posuzovaných Úřadem v roce 2004 se uskutečnilo v sektoru **farmaceutického průmyslu a služeb**. Nadále přetrvává velký počet spojení v odvětví potravinářského a tabákového průmyslu. V případě služeb se jednalo především o soutěžitele zabývající se službami v oblasti realit. Vysoký počet spojení byl dále zaznamenán v oblasti chemie, strojírenství a síťových odvětvích, což koresponduje se situací v roce 2003.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Nepovolené spojení pekáren

Spojujícími se soutěžiteli měly být společnosti Bakeries International Luxembourg S.A. a DELTA PEKÁRNY a.s., které na území ČR působí i prostřednictvím sítě svých dceřiných společností. Jedná se o dva **nejvýznamnější subjekty na trhu** čerstvého běžného pečiva a chleba v ČR. Úřad v rozhodnutí konstatoval,

že především na trhu čerstvého běžného pečiva a chleba by uskutečnění spojení vedlo k podstatnému omezení konkurenčního prostředí na trhu. Spojením vzniklý subjekt by působil jako jediný výrobce na celém území ČR a byl by schopen téměř kdekoliv pokrýt vzniklou poptávkou po pečivu a měl by tak lepší vyjednávací pozici oproti ostatním soutěžitelům na trhu. To by mu umožnilo přenést tržní sílu do všech regionů a tím **eliminovat konkurenci**. Spojením vzniklý subjekt by měl velmi široké portfolio výrobků a kontrolu nad významnou částí surovinové základny. Hospodářská a finanční síla by umožnila takovému subjektu se chovat v podstatné míře nezávisle na konkurentech i spotřebitelích s velkou pravděpodobností negativního dopadu na spotřebitele. Úřad hodnotil zejména možné cenové dopady na spotřebitele, neboť významné postavení spojujících se subjektů by mohlo vést ke zvýšení cenové hladiny pečiva pro spotřebitele. Snížení počtu významných soutěžitelů by

rovněž mohlo vést ke snadnější realizaci protisoutěžních praktik a tím i k narušení struktury trhu. Spojující se soutěžitelé nenavrhli takové závazky, kterými by byly eliminovány negativní dopady spojení a Úřad proto **spojení nepovolil. Předseda Úřadu svým druhostupňovým rozhodnutím ze dne 1. 2. 2005 potvrdil rozhodnutí o nepovolení spojení.**

Spojení bižuterií

Úřad posuzoval v roce 2004 spojení týkající se trhu bižuterie, užitkového skla, drobných dárkových výrobků ze skla a dalších trhů. Po přijetí závazků navržených spojujícími se soutěžiteli povolil spojení společností Bijouterie Trading Company a.s. a Swarovski Bohemia spol. s r.o., na straně jedné, a ORNELA a.s. a Bižuterie Česká Mincovna, a.s. na straně druhé. Spojením subjektů dojde mj. k podstatnému navýšení hospodářské a finanční síly, která bude převyšovat síly konkurentů na vymezených trzích, na kterých často působí drobní výrobci. Úřad konstatoval, že dojde k podstatnému narušení soutěže na předmětných trzích a vyzval spojující se strany ke zvážení přijetí závazků a omezení ve prospěch zachování účinné hospodářské soutěže. Společnosti Bijouterie Trading Company a Swarovski Bohemia se zavázaly zachovat otevřenou a rovnou poptávku po dodávkách pro výrobu bižuterního zboží ode všech obchodních partnerů, včetně společností stojících mimo skupinu kontrolovanou účastníky řízení, za standardních obchodních podmínek, zejména dodržování dodacích lhůt, kvality a ceny. Dále se po stejnou dobu účastníci řízení zavázali nabízet související služby za obdobných obchodních podmínek. Další závazek souvisel se zajištěním zachování otevřené a rovné poptávky po dodávkách pro export bižuterního zboží vyrobeného konkurujícími společnostmi prostřednictvím společnosti JABLONEX, kterou začal kontrolovat nově vzniklý subjekt. Úřad konstatoval, že výše uvedené závazky společností Bijouterie Trading a Swarovski Bohemia byly postačující k odstranění obav z podstatného narušení hospodářské soutěže na vymezených relevantních trzích a **spojení s těmito podmínkami a závazky povolil.**

Spojení Metrostav/Subterra

Jedná se o společnosti, které působí ve všech segmentech trhu stavebních prací. Jde o horizontální spojení, které se týká zejména trhu pozemního stavitelství a trhu inženýrského stavitelství. S ohledem na zaměření obou společností Úřad ještě vymezil subtrh podzemních inženýrských staveb. Na tomto subtrhu bude zaujímat spojením vzniklý subjekt velký tržní podíl. Ačkoliv dojde k vytvoření silného subjektu působícího

zejména na trhu České republiky, nebude mít dominantní postavení. Spojením vzniklý subjekt bude vystaven nadále reálnému konkurenčnímu prostředí ze strany dalších velkých stavebních společností, z nichž mnohé jsou součástí nadnárodních skupin působících

v oblasti stavebnictví. Tyto společnosti budou nadále představovat reálnou alternativu pro odběratele stavebních prací. Úřad též zkoumal poptávkovou stranu trhu. Skutečnost, že velká část poptávky po inženýrských stavbách je tvořena výběrovými řízeními vyhlášenými institucemi veřejné správy, znamená, že při řádném proběhnutí výběrového řízení je efektivní, účinná a rovná soutěž mezi uchazeči o získání zakázky zaručena. Protože nedojde k výraznému narušení soutěže, **Úřad spojení povolil.**

Spojení GORENJE/MORA

V průběhu roku 2004 bylo povoleno spojení soutěžitele **GORENJE gospodinjski aparati, d.d.** (dále GORENJE) se společností **MORA MORAVIA, a.s.** (dále MORA). Ke spojení došlo prostřednictvím „Smlouvy o koupi a prodeji akcií“, v jejímž důsledku společnost GORENJE získá akcie představující 100% podíl na základním kapitálu společnosti MORA a tím i možnost tuto společnost přímo kontrolovat. Společnost GORENJE působí na celé řadě trhů, zejména na trhu výroby

domácích spotřebičů, vnitřního vybavení a tepelných strojních zařízení, MORA působí v České republice v oblasti výroby a servisu výrobků varné techniky. Činnost soutěžitelů se překrývá na trhu varných zařízení a trhu odsavačů par. Spojením vzniklý subjekt bude mít po spojení na tomto trhu významné postavení. Kladnou stránkou spojení je zajištění finančních prostředků pro modernizaci a zefektivnění výroby společnosti MORA, z čehož by v konečném důsledku měli mít prospěch spotřebitelé. **Úřad konstatoval, že spojení nevzbuzuje obavy z narušení hospodářské soutěže na vymezených relevantních trzích a spojení povolil.**

Spojení Aliatel/GTS CZECH

Úřad v lednu roku 2005 povolil spojení společností, které poskytují služby a produkty v sektoru telekomunikací, a to jak firemním zákazníkům a státnímu sektoru, tak domácnostem, jakož i jiným operátorům. Posuzované spojení má převážně horizontální charakter. I po realizaci posuzovaného spojení zůstane zachováno dominantní postavení společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s. současně s potenciálně významnou soutěží mezi alternativními operátory. Předmětné spojení tak posílí možnou účinnou konkurenci ze strany alternativních operátorů vůči společnosti ČESKÝ TELECOM, a.s.

Počet zahájených správních řízení

	Rok								
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Spojování podniků - počet zahájených správních řízení	74	58	57	51	57	140	217	239	134

V roce 2004 bylo **vydáno 174 rozhodnutí, 164 rozhodnutí bylo meritorní povahy.** Z toho bylo **119 spojení povoleno bez podmínek, jedno s podmínkami či závazky,** 43 rozhodnutí bylo vydáno o tom, že posuzovaná transakce nepodléhá povolení Úřadu a **jedno spojení bylo zakázáno.** Ve

sledovaném období bylo vydáno jedno rozhodnutí o výjimce ze zákazu uskutečňování spojení. Dvě rozhodnutí se týkala přiznání postavení účastníka řízení. Byl podán jeden rozklad proti prvoinstančnímu rozhodnutí Úřadu o spojování soutěžitelů.

Podmínky a zákazy v rozhodnutích EK a Úřadu

	Zákazy v II. fázi k celkovému počtu všech vydaných rozhodnutí (v %)	Podmínky ve II. fázi k celkovému počtu rozhodnutí vydaných ve II. fázi (v %)	Zákazy ve II. fázi k celkovému počtu rozhodnutí vydaných ve II. fázi (v %)
Evropská komise - průměr	0,7%	50,8%	15,6%
Evropská komise - rok 2004	0,4%	57,1%	14,3%
ÚOHS - od 1.7.2001 do 31.12.2004	0,4%	56%	12%

3.4 ROZKLADOVÉ ŘÍZENÍ

Rozhodnutí napadená rozklady v roce 2003	34
z toho rozhodnutých v roce 2003	33
Rozhodnutí napadená rozklady v roce 2004	36
z toho rozhodnutých v roce 2004	21

V roce 2004 bylo podáno 62 rozkladů (proti 36 prvostupňovým rozhodnutím), což je o 19 více v porovnání s rokem 2003. Tento trend vzrůstajícího počtu podaných rozkladů pozitivně přispěl k rozšíření již konstantní judikatury Úřadu. **Složitost projednávaných případů** se projevila mimo jiné také nárůstem rozsahu spisů předmětných správních řízení. Vzrostla také složitost podaných rozkladů, což zvyšuje požadavky na odbornou i časovou náročnost při projednávání rozkladů, a následně i náročnost zpracování druhostupňových rozhodnutí. Lze konstatovat, že případy narušení soutěžního prostředí zjištěné a šetřené Úřadem vykazují rok od roku závažnější stupeň porušení zákona. Jedná se totiž zejména o případy nejzávažnějšího porušení zákona, jako jsou kartelové dohody o cenách.

VBVRANÉ PŘÍPADY

Kartel distributorů pohonných hmot

Předseda Úřadu rozhodl o věcném potvrzení rozhodnutí Úřadu, kterým bylo konstatováno, že účastníci řízení, společnosti **Agip Praha, a.s., Aral ČR a.s., BENZINA a.s., ConocoPhillips Czech Republic s.r.o., OMV Česká republika, s.r.o., Shell Czech Republic a.s.**, tím, že v období od 28. 5. 2001 do 30. 11. 2001 určovali ve vzájemné shodě **prodejní ceny automobilového benzínu Natural 95** u svých čerpacích stanic, porušili zákon o ochraně hospodářské soutěže. Účastníci řízení jednáním ve vzájemné shodě eliminovali rizika hospodářské soutěže a dosáhli tak potřebného záměru zvýšení svých výnosů, a to tím, že na převážné části relevantního trhu, tj. u 75 % - 100 % svých čerpacích stanic, během 15 - 36 hodin, zvýšili své prodejní ceny benzínu Natural 95 o cca 1 Kč/l a vzájemně tak vyloučili působení konkurenčního prostředí. **Pro zvýšení**

prodejních cen automobilového benzínu Natural 95 však na trhu neexistoval objektivní důvod. Vysokou hladinu prodejních cen benzínu Natural 95, a to i přes pokračující trend výrazného poklesu cen nákupních, udržovali účastníci řízení do konce měsíce listopadu roku 2001. Za porušení zákona byla uložena **pokuta v celkové výši 313 000 000,- Kč.**

Dohody mobilních operátorů

Společnosti **Eurotel Praha, spol. s.r.o. a Oskar Mobil a.s.** a společnosti **T-Mobile Czech Republic a.s. a Oskar Mobil a.s.** tím, že ve **Smlouvách o propojení** uzavřely a následně plnily zakázané dohody, porušily zákon o ochraně hospodářské soutěže. **V důsledku protisoutěžních ujednání byl znemožněn ostatním provozovatelům telekomunikačních sítí poskytováním služby tranzitu vstup na vymezený relevantní trh.** Za porušení zákona byly uloženy **pokuty, a to společnosti Eurotel ve výši 22 000 000,- Kč, společnosti T-Mobile 12 000 000,- Kč, a společnosti Oskar Mobil v souhrnné výši 10 000 000,- Kč.**

Pokuty společnosti ČESKÝ TELECOM

ČESKÝ TELECOM, a.s. zneužil své dominantní postavení na trhu poskytování veřejných telefonních služeb určených podnikatelským subjektům prostřednictvím veřejných pevných telekomunikačních sítí, a to na újmu jak jiných soutěžitelů, tak i spotřebitelů. Společnost porušila zákon tím, že uzavírala s podnikatelskými subjekty **smlouvy o poskytnutí cenových plánů** ve znění Všeobecných podmínek, které obsahovaly **závazky odběratelů** veřejných telefonních služeb **ohledně smluvního hovorného**, včetně Vyúčtování smluvního hovorného, **závazek „výhradního odběru“** či **závazek, že smlouva na poskytnutí cenového plánu nebude žádnou ze smluvních stran vypovězena před určitým pevně stanoveným datem**. Společnost ČESKÝ TELECOM, a.s. rovněž uplatňovala **individuální podmínky ve smlouvách** na poskytnutí cenového plánu odlišných od Všeobecných podmínek či aplikovala programy Winback/Retence. Tyto závazky jsou **tzv. věrnostními rabaty**, které tím, že je poskytovala společnost ČESKÝ TELECOM jako soutěžitel v dominantním postavení, vytvářely bariéru pro rozvoj konkurence na relevantním trhu a současně také vedly k cenové diskriminaci ostatních zákazníků, jež se vůči společnosti ČESKÝ TELECOM nezavázali. Za porušení zákona byla společnosti ČESKÝ TELECOM uložena **pokuta ve výši 81 700 000,- Kč**.

Dalšího porušení zákona se **ČESKÝ TELECOM** dopustil na trhu ADSL. Firma tím, že **neposkytla alternativním operátorům informace nezbytné pro propojení sítí**, zabránila svým konkurentům v možnosti vstoupit na relevantní trh zprostředkování přístupu ke službám sítě Internet a přenosu dat za užití širokopásmových technologií xDSL (ADSL) veřejnými pevnými telekomunikačními sítěmi. Uvedeného jednání se ČESKÝ TELECOM, a.s. dopustil, **přestože byl o poskytnutí informací alternativními operátory opakovaně žádán**. Za porušení zákona byla společnosti ČESKÝ TELECOM uložena **pokuta ve výši 23 000 000,- Kč**.

LINDE TECHNOPLYN

Společnost porušila zákon o ochraně hospodářské soutěže tím, že uzavřela se svými zákazníky **zakázané smlouvy o dodávkách technických plynů v lahvích**, čímž zneužila své dominantní postavení na újmu soutěžitelů i spotřebitelů, neboť vytvořila bariéru pro rozvoj konkurence na trhu dodávek technických plynů v lahvích. Uvedené smlouvy obsahovaly **závazek, že zákazník odebere celkovou spotřebu technických plynů uvedených ve smlouvě výlučně od společnosti LINDE**. Rovněž porušily zákon tím, že společnost LINDE v nich uplatňovala **individuální podmínky odlišné od interně vymezených pravidel vyplývajících z ceníku technických plynů**, s cílem získat či udržet zákazníka na úkor konkurence, a to tak, že přizpůsobovala podmínky pro uzavření smlouvy individuálním požadavkům konkrétního zákazníka. **Společnosti byla uložena pokuta 12 mil. korun.**

Karlovarské minerální vody

Uvedená společnost jako majoritní akcionář Poděbradky **vykonávala hlasovací práva spojená s vlastnictvím akcií a ovlivňovala před právní mocí rozhodnutí Úřadu o povolení spojení soutěžitelů chování kontrolovaného soutěžitele**. Spojení společností Karlovarské minerální vody a Poděbradka nebylo přitom Úřadem povoleno. Následná žaloba Karlovarských minerálních vod pak byla Nejvyšším správním soudem a následně i Ústavním soudem **zamítnuta**. Za porušení zákona byla společnosti Karlovarské

minerální vody uložena **pokuta 10 000 000,- Kč** a současně povinnost převést akcie Poděbradky na takového nabyvatele, který je na KMV vlastnický, finančně a personálně nezávislý.

Zákaz zpětného dovozu

Společnost **ČEZ, a.s.** porušila zákon o ochraně hospodářské soutěže tím, že v sedmi smlouvách o dodávce elektrické energie **uzavřela dohody o zákazu zpětného dovozu elektrické energie do České republiky**. Tyto dohody mohly vést k narušení soutěže na trhu dodávek elektrické energie obchodníkům s elektřinou a distribučním společností. Ujednání o zákazu zpětného dovozu do České republiky znamenají, že určitý výrobek již vyvezený na určité území nelze exportovat zpět do České republiky, což představuje omezení či dokonce vyloučení přístupu jiných soutěžitelů na trh. Respektováním zákazu zpětného dovozu dochází k potlačení hospodářské soutěže, což ve svém důsledku může vést k ovlivnění prodejních cen určitého zboží v neprospěch konečných spotřebitelů. Zpětný dovoz přitom přispívá k vytvoření a rozvoji konkurenčního prostředí na trhu. Za porušení zákona byla společnosti ČEZ uložena **pokuta ve výši 7 500 000,- Kč**.

Oskar Mobil - přímé určení cen

Uvedená společnost porušila zákon o ochraně hospodářské soutěže tím, že v distributorských smlouvách o dodávce dobíjecích kupónů pro předplacenou službu Oskarta uzavřela **zakázané a neplatné dohody o přímém určení cen** narušující hospodářskou soutěž na trhu dobíjecích kupónů pro předplacenou službu Oskarta. Předseda Úřadu konstatoval, že narušení hospodářské soutěže spočívající v uzavření zakázaných dohod o cenách a jejich následné plnění omezilo nejen svobodnou vůli distributorů, ale rovněž konkurenční prostředí ve prospěch společnosti Oskar Mobil. Distributoři si nemohli stanovit pro prodej dobíjecích kupónů pro předplacenou službu Oskarta cenu dle vlastního uvážení tam, kde jsou dobíjecí kupóny prodávány konečným spotřebitelům. Společnost Oskar Mobil tedy nemusela vlastním distribučním kanálem čelit cenové konkurenci ostatních distributorů, jež by z odlišných, tj. nižších cen při prodeji konečným zákazníkům vyplynula. Koneční zákazníci pak v důsledku protisoutěžního jednání účastníka řízení neměli možnost získat dobíjecí kupóny za cenu nižší než stanovenou společností Oskar Mobil. Za porušení zákona byla společnost Oskar Mobil uložena **pokuta ve výši 6 500 000 Kč**.

4 VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

V roce 2004 došlo v oblasti zadávání veřejných zakázek k zásadním legislativním změnám, a to jak na národní úrovni, tak na úrovni Evropské unie. V ČR vstoupil v účinnost zákon o veřejných zakázkách č. 40/2004 Sb., který nahradil po téměř deset let platný zákon č. 199/1994 Sb., v rámci EU byly přijaty nové zadávací směrnice.

LEGISLATIVNÍ ZMĚNY

1. ZÁKON O ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK č. 199/1994 Sb.

Před nabytím účinnosti zákona č. 40/2004 Sb. (tj. před 1. 5. 2004), zadávali zadavatelé co největší množství veřejných zakázek v režimu zákona č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, protože s jeho aplikací měli již praktické zkušenosti. Tato skutečnost vedla v letních měsících roku 2004 k **výraznému zvýšení počtu návrhů na zahájení správních řízení.**

2. ZÁKON O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH č. 40/2004 Sb.

Tento zákon platný od 1. 5. 2004 upravuje zadávání veřejných zakázek v zadávacích řízeních, která jsou zcela **odlišná oproti předchozí právní úpravě.** Nově je pozměněna rovněž procesní stránka přezkumu postupů zadavatelů veřejných zakázek. Úsek dohledu nad zadáváním veřejných zakázek ÚOHS vypracovával v roce 2004 stanoviska, která slouží zadavatelům a zájemcům o veřejné zakázky jako metodická pomoc při jejich postupu podle nového zákona č. 40/2004 Sb. **V průběhu roku bylo zodpovězeno více než 800 písemných dotazů.** Jednalo se přitom v naprosté většině právě o dotazy k novému zákonu.

3. PŘÍPRAVA NOVÉHO ZÁKONA DLE NOVÝCH EVROPSKÝCH SMĚRNIC

V Evropské unii byly zadávací směrnice přijaté počátkem devadesátých let v roce 2004 nahrazeny novými, kterým mají členské státy přizpůsobit svůj právní řád nejpozději do 31. ledna 2006. V České republice již byly tyto

legislativní práce zahájeny. Z důvodu přehlednosti právní úpravy bude přijat **nový zákon**, který nahradí celý zákon č. 40/2004 Sb. Na přípravě nového zákona se Úřad podílí společně s Ministerstvem pro místní rozvoj. Základní principy a postupy obsažené v zákoně č. 40/2004 Sb. zůstanou v nové úpravě zachovány. Hlavní změny v nových směrniciích spočívají ve změně limitů pro nadlimitní veřejné zakázky, zavedení nového způsobu zadávání (tzv. soutěžní dialog - competitive dialogue), rozšíření možnosti použití rámcových smluv a elektronického zadávání veřejných zakázek, vyjasnění pravidel pro vylučování uchazečů a hodnocení nabídek. Ze sektorové směrnice byl vypuštěn sektor telekomunikací, naopak mezi zadavatele byly zařazeny společnosti poskytující poštovní služby.

ROZHODOVACÍ ČINNOST ÚŘADU

Rozhodovací činnost Úřadu se svými interpretačními výsledky stala v roce 2004 nezbytným elementem systému právní regulace procesu zadávání veřejných zakázek a přispěla i k úspoře veřejných finančních prostředků. Úřad formou **uložení nápravy zjištěných porušení zákona** šetří finanční prostředky zadavatelů tím, že zabrání uzavření smluv v rozporu se zákonem a tím předejde možným sporům z plnění takových smluv. V mnoha případech je také **zrušením zadání** zabráněno realizaci veřejných zakázek zadávaných na základě nedostatečně

zpracované zadávací dokumentace, která jednoznačně nevymezuje předmět veřejné zakázky, což přináší riziko dodatečných požadavků dodavatele na navýšení nabídkové ceny. Jestliže však Úřad zjistí závažné porušení zákona až v době, kdy je již uzavřena příslušná smlouva na plnění veřejné zakázky, nelze již napravit protiprávní stav, ke kterému došlo v důsledku protiprávního jednání zadavatele. V těchto případech Úřad přistupuje k **ukládání pokut**. V roce 2004 **Úřad obdržel 244 podnětů a stížností** podnikatelů nebo občanů, popřípadě orgánů státní správy a samosprávy, a zahájil 7 kontrol v režimu zákona o státní kontrole. Na základě těchto kontrol a prošetření zmíněných 244 podnětů bylo v roce 2004 zahájeno 92 správních řízení z vlastního podnětu, v nichž byly uloženy pokuty **v celkové výši 1 460 000,- Kč**. V roce 2004 byly zahájeny následující **kontrolní akce**: Statutární město Liberec, Městská část Praha 1, ČEZ a. s. Praha, Sdružení fotbalového klubu AC Sparta Praha, město Uherské Hradiště a Fotbalový klub FC Příbram.

ANALÝZA NEDOSTATKŮ, K NIMŽ DOCHÁZÍ PŘI ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK

1. NEDOSTATKY PŘI APLIKACI ZÁKONA č. 199/1994 Sb.

Lze konstatovat, že se i přes některá opakovaná pochybení zadavatelů podařilo do značné míry kultivovat právní vědomí a tím snížit počet chyb při zadávání a zvýšit efektivitu zadávacího procesu. Tento vývoj dokládá nejen fundovanější přístup zadavatelů již při vyhlásování soutěží a jejich vyhodnocování, ale také kvalifikovanější návrhy na zahájení správního řízení, které uchazeči o zakázku předkládali za účelem přezkoumání postupu zadavatelů.

a) Nejčastější chyby zadavatelů při stanovení podmínek pro zadávání veřejných zakázek:

- **podmínky zadání** jsou v některých případech stanoveny tak, že **zvýhodňují uchazeče z regionu**, ve kterém má sídlo zadavatel veřejné zakázky,

- u stavebních veřejných zakázek se zadavatelé dopouštějí chyb spíše technického charakteru, když nezajistí zpracování dostatečně kvalitního a úplného projektu a v důsledku toho jsou uchazečům zadavateli předkládány **zadávací dokumentace, které neobsahují přesný výčet požadovaných prací a úkonů**,
- **zakázka je dělena**, aby zadavatel nemusel použít procesně složitější způsob zadání veřejné zakázky.

b) Nejčastější chyby zadavatelů při hodnocení a výběru nejvhodnější nabídky:

Při hodnocení nabídek nerespektují zadavatelé základní principy procesu zadávání veřejných zakázek, a to transparentnost, rovné zacházení se všemi uchazeči s vyloučením diskriminace a možnost přezkoumání rozhodnutí zadavatele o výběru nejvhodnější nabídky. Při přezkoumání a kontrolní činnosti Úřad často zjišťuje, že **zadavatelé již v samotném začátku zadávacího procesu chybují tím, že zvolí nevhodná kritéria, což uchazečům zcela znemožňuje zjistit, co je pro zadavatele výhodnějším a co vlastně zadavatel preferuje. Samotný proces hodnocení nabídek v případech vícekritériálního hodnocení je v některých případech nepřezkoumatelný, neboť zadavatelé ve zprávě neuvědomí popis způsobu hodnocení, který by měl být zvláště důkladný u objektivně nezměřitelných kritérií hodnocení.**

c) Dalšími nejčastějšími zjištěnými nedostatky v procesu posuzování a hodnocení nabídek jsou případy, kdy:

- výsledné hodnocení je dosaženo pouhým stanovením průměru hodnocení,
- ve zprávě o posouzení a hodnocení nabídek chybí slovní zdůvodnění výběru nejvhodnější nabídky,
- nejsou archivovány veškeré doklady.

d) Nedostatky vyskytující se u uchazečů při podání nabídky a při podání námitek, resp. návrhů na přezkoumání rozhodnutí zadavatele o námitkách:

- **doklady** prokazující splnění kvalifikačních předpokladů **jsou předkládány v neověřených kopiích**, resp. stáří dokladů neodpovídá zákonu,
- **uchazeči uvádí** ve svých nabídkách **pouze jednotkové ceny a nikoliv cenu za splnění veřejné zakázky jako celku**.

2. NEDOSTATKY PŘI APLIKACI ZÁKONA č. 40/2004 Sb.

a) Chyby zadavatelů při zadávání veřejných zakázek

Objevují se nedostatky ze strany zadavatelů při stanovení dílčích kritérií pro hodnocení nabídek dle jejich ekonomické výhodnosti s tím, že v několika případech bylo zjištěno, že **zadavatel zvolil kritérium, které nevyjadřuje ekonomickou výhodnost nabídky, ale kvalifikaci uchazeče** (např. reference uchazeče). **Další zjištěné chyby:** Zadavatel nepoužil pro vypracování zákonem požadovaných písemností (např. zprávy o posouzení a hodnocení nabídek) příslušný formulář stanovený prováděcím předpisem. Při zadávání veřejných zakázek podle nového zákona o veřejných zakázkách se **zadavatelé dopouštějí závažného porušení zákona**, a to zásady nediskriminace, která je v zákoně výslovně zakotvena, zejména tím, že **stanovují své požadavky na prokázání splnění dalších kvalifikačních kritérií neodpovídající rozsahu zadávané veřejné zakázky**. Jako příklad uvádíme veřejnou zakázku s předpokládanou cenou 6 500 000 Kč, přičemž zadavatel stanovil svůj požadavek na obrát ve výši 100 mil. Kč, což je více jak patnáctinásobek ceny zakázky. Výše zmíněná podmínka má diskriminační povahu, neboť o veřejnou zakázku se nemohou ucházet dodavatelé s obrátem přiměřeným veřejné zakázce.

b) Nedostatky vyskytující se u uchazečů při podání návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele

S podáním návrhu na přezkoumání úkonů zadavatele např. **navrhovatelé nedodrželi svou povinnost složit na účet orgánu dohledu kauci**. V takových případech muselo být řízení ve věci přezkoumání úkonů zadavatele zastaveno. Úřad se setkal i

s případy, kdy byl návrh podáván ze strany navrhovatele již s úmyslem požadovanou kaucí neuhradit.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Olomoucký kraj - oprava silniční sítě

Úřad u tří veřejných zakázek na opravu a rekonstrukci vybrané silniční sítě konstatoval shodné **porušení zákona**. Podmínky obchodních veřejných soutěží totiž požadovaly po uchazečích podávajících společnou nabídku prokazování předpokladů pro plnění veřejné zakázky **náročnějším způsobem**, než po uchazečích tvořených jediným subjektem.

Zadavatel tak **porušil princip rovného přístupu** ke všem uchazečům. Zadavatel v podaných rozkladech argumentoval „zvláštním charakterem“ veřejných zakázek, který spatřuje v dlouhodobosti jejich plnění (10 let). Tento charakter jej dle jeho názoru opravňoval ke stanovení takových předpokladů, které účast na soutěži fakticky omezily na „kapitálově silné“ společnosti.

Statutární město Ústí nad Labem

Zadavatel uzavřel se společností Metropolnet, jejímž byl jediným zakladatelem a akcionářem, smlouvy na zajištění činností v oblasti informačních technologií, a to na dobu neurčitou. Zadavatel vycházel z mylného předpokladu, a proto zakázky nezadal podle zákona. Domníval se totiž, že se zákon o zadávání veřejných zakázek nevztahuje na případ, kdy plnění zakázky je v celém rozsahu poskytováno obchodní společností, jejímž zakladatelem a jediným společníkem je územně samosprávný celek a která byla založena za účelem poskytování plnění, které

je předmětem dané zakázky. Zadavatel nedodržel závazný postup k uzavření smluv tím, že veřejné zakázky nezadal vyhlášením obchodních veřejných soutěží, čímž spolu s uzavřením smluv samotných závazným způsobem porušil zákon. Vzhledem k tomu, že plnění podle dvou výše uvedených smluv byla uskutečněna a nebylo možno uložit zadavateli provést nápravu, **Úřad uložil pokutu ve výši 145 000,- Kč. Proti rozhodnutí podal zadavatel rozklad. Předseda Úřadu rozhodnutí potvrdil a rozklad zamítl.**

Vojenská nemocnice Brno - rekonstrukce

Zadavatel formálně vyzval zákonný počet zájemců o veřejnou zakázku, tj. pět. Čtyři vyzvaní zájemci předložili nabídku, z nichž tři zadavatel vyloučil. Poté se zbývajícím uchazečem společností **DEKORINT spol. s r. o.** uzavřel smlouvu na plnění. Organ dohledu shledal, že dva z vyzvaných zájemců měli shodné společníky. Obě právnické osoby tak tvořily personální unii, která je fakticky pouze jediným subjektem, a proto na obě vyzvané společnosti nelze pohlížet jako na samostatné a ekonomicky vzájemně nezávislé subjekty, které by se na trhu mohly chovat konkurenčně například tak, že podají vzájemně

si konkurující nabídky na jednu veřejnou zakázku. Zadavatel tak v rozporu se zákonem svým postupem nezajistil volnou soutěž všech potenciálních uchazečů o veřejnou zakázku, kterých mělo být v daném případě pět. Dále organ dohledu shledal, že i když vybraný uchazeč DEKORINT před podpisem smlouvy neprokázal kvalifikační předpoklady, zadavatel jej nevyločil z další účasti v soutěži. Za uvedená závažná porušení zákona **organ dohledu uložil pokutu 35 000 Kč.**

Ministerstvo vnitra - projekt kritické komunikační infrastruktury

Zadavatel zadal veřejnou zakázku v otevřeném řízení podle zákona č. 40/2004 Sb. o veřejných zakázkách. Hodnotící komise provedla kontrolu úplnosti nabídek, vyřadila jednu z nich a navrhla zadavateli vyloučit jednoho uchazeče pro nesplnění zadávacích podmínek. Dále komise vyhodnotila zbylé nabídky podle jediného zvoleného kritéria, tj. celkové nabídkové ceny a uvedla, že za nejhodnější nabídku považuje nabídku s nejnižší nabídkovou cenou. Zadavatel vydal rozhodnutí o přidělení veřejné zakázky, které obsahuje i zdůvodnění přidělení veřejné zakázky i pořadí ostatních uchazečů. Proti tomuto rozhodnutí podal uchazeč ATS-TELECOM PRAHA námítky. Zadavatel námítkám nevyhověl. Uchazeč ATS-TELECOM PRAHA zaslal Úřadu návrh na přezkoumání úkonů zadavatele ve kterém uvedl, že vítězný uchazeč nesplnil kvalifikaci, dále že vítězný uchazeč ve své nabídce uvedl mimořádně nízkou nabídkovou cenu a zadavatel nepostupoval podle zákona. Navrhovatel rozšířil návrh oproti námítkám o třetí bod, ve kterém uvedl, že využil možnost podat dotazy k zadávací dokumentaci a zadavatel nesplnil povinnost a k dotazům navrhovatele se vůbec nevyjádřil. Na základě uvedeného se navrhovatel domáhal nového rozhodnutí o přidělení veřejné zakázky. Úřad neshledal, že by zadavatel nesplnil některou povinnost při posuzování nabídek. Nezodpovězení dotazů, vzniklé administrativním pochybením, nemělo vliv na výši nabídkové ceny navrhovatele a tím ani na stanovení pořadí nabídek, protože jediným kritériem pro hodnocení nabídek byla nabídková cena.

STATISTICKÉ ÚDAJE

Celkový přehled vedených správních řízení v oblasti dohledu nad zadáváním veřejných zakázek v roce 2004

Počet obdržných podání (návrhy+podněty)	636
Zahájená správní řízení celkem	340
Zahájená správní řízení na návrh	248
Zahájená správní řízení z úřední povinnosti	92
Vydaná rozhodnutí celkem *	324
Vydaná rozhodnutí ve věci	165
Zastavená správní řízení	57
Počet uložených pokut	29
Výše pokut uložených prvoinstančním rozhodnutím v tis. Kč **	1 470
Výše správních poplatků splatných v r. 2004 v tis. Kč	3 245

* započtena vydaná rozhodnutí ze správních řízení zahájených v roce 2003

** započteny sankce uložené rozhodnutími v r. 2003, která nabyla právní moci v roce 2004

ROZKLADOVÉ ŘÍZENÍ

Počet podaných rozkladů proti rozhodnutím vydaným v prvním stupni:

Počet rozhodnutí napadených rozklady v roce 2004.....	119
- z toho rozhodnutých a vydaných v roce 2004	71
Počet rozhodnutí napadených rozklady v roce 2003.....	79
- z toho rozhodnutých a vydaných - v roce 2003	64
- v roce 2004	13

Důvod výrazného nárůstu počtu rozkladem napadených rozhodnutí Úřadu je nutno spatřovat především ve zvýšené aktivitě zadavatelů zadat veřejné zakázky před účinností nového zákona č. 40/2004 Sb., tedy před 1. květnem 2004.

Obecně lze konstatovat, že se **zvýšila celková složitost projednávaných případů**, což se projevilo i v rozsáhlosti podávaných rozkladů, a tím i časové náročnosti jejich posouzení a zpracování rozhodnutí. Často dochází k účelovému **podávání rozkladů, kdy v nich většinou nejsou uváděny žádné nové skutečnosti** a jsou doslova opakovány

námítky, na které již bylo vyčerpávajícím způsobem odpovězeno v napadeném prvostupňovém rozhodnutí. Tyto postupy prodlužují zadávací řízení a nepřispívají ani k právní jistotě účastníků řízení. Stále častěji se pak Úřad setkává se snahou účastníků správních řízení při obraně svých zájmů využít všech dostupných prostředků, a to nejenom dle správního řádu, ale i správního řádu soudního. Tato snaha je patrná i z nárůstu počtu podaných správních žalob (14 případů oproti 2 případům v roce 2003), kterým častěji předchází i podání návrhů na povolení obnovy řízení či návrhů na přezkoumání rozhodnutí v rámci mimoodvolacího řízení (4 případy, oproti jednomu v roce 2003). I v případě těchto podání pak často platí tendence neuvádět nové skutečnosti, ale pouze opakovaně uplatňovat námítky a tvrzení, kterými se Úřad či předseda Úřadu zabýval již v řízení prvostupňovém a v řízení o rozkladu.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Obec Březová nad Svitavou

V prvostupňovém rozhodnutí Úřad konstatoval v postupu zadavatele - obce Březová nad Svitavou závažné porušení ustanovení zákona tím, že **dvě veřejné zakázky na stavební dodávky** „sídliště rodinných domků Březová nad Svitavou - Špitálská pole, 12 ks domů“ a „sídliště rodinných domků Březová nad

Svitavou - Špitálská pole, 14 ks domů“ **zadal výzvami více zájemcům o veřejnou zakázku**, tedy zjednodušenou formou, aniž by k tomu byly splněny zákonné předpoklady. Celková výše peněžitého závazku totiž přesáhla 20 mil. Kč. Úřad konstatoval, že veřejné zakázky mají všechny znaky veřejných zakázek spočívajících v plnění stejného druhu, neboť se jedná o jednu zamýšlenou investiční akci, připravovanou a lokalizovanou zadavatelem ve shodném místě a čase, proto měl zadavatel tyto zakázky zadat jako jednu zakázku formou obchodní veřejné soutěže. Zadavatel v podaném rozkladu namítal, že stavbu z realizačních důvodů rozdělil do několika etap, přičemž nemohl předem očekávat tak značný zájem občanů o výstavbu, který způsobil, že k realizaci těchto etap došlo v tak krátkém časovém období. **Předseda Úřadu napadené rozhodnutí potvrdil a podaný**

rozklad zamítl. Tím, že zadavatel zakázku účelově rozdělil, postupoval v rozporu se zákonem.

Ministerstvo pro místní rozvoj

Úřad uložil Ministerstvu pro místní rozvoj pokutu ve výši **50 000,- Kč**, když v postupu zadavatele konstatoval závažné porušení zákona, kterého se dopustil tím, že za účelem uzavření smlouvy „na zhotovení monitorovacího systému pro programy strukturálních fondů ČR“ **nevyhlásil obchodní veřejnou soutěž**, ač výše budoucího peněžitého závazku přesáhla 7,5 mil. Kč. Na místo toho použil formu zadání podle § 50 odst. 1 písm. b) zákona, aniž by prokazatelným způsobem doložil, že subjekt, s nímž byla smlouva uzavřena, je jediným možným zájemcem, který může poskytnout plnění této veřejné zakázky.

5 VEŘEJNÁ PODPORA

Jedním ze základních pilířů v oblasti ochrany hospodářské soutěže je monitoring a posuzování slučitelnosti veřejné podpory s platnými předpisy Evropské unie. Úřad v této oblasti působí již od roku 2000. Od května roku 2004 došlo ke změně pravomocí Úřadu, kdy převzala jeho rozhodovací pravomoc v této oblasti Evropská komise a Úřad se stal centrálním poradenským a konzultačním orgánem.

ČINNOST V OBLASTI METODICKÉ A LEGISLATIVNÍ

V průběhu roku 2004 byl schválen zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje, který nahradil zákon č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Přijetím tohoto zákona došlo k velmi důležité změně činnosti a postavení Úřadu, a to z orgánu rozhodovacího na centrální poradenský a konzultační orgán v oblasti veřejné podpory. Dále byla připravena vyhláška o informační povinnosti poskytovatelů veřejné podpory, která by měla být vydána v roce 2005. Úřadu jakožto centrálnímu orgánu pro otázky veřejné podpory v České republice jsou Evropskou komisí předkládány návrhy předpisů upravujících veřejnou podporu. Úřad například zpracoval připomínky k návrhu legislativní úpravy pro podporu v oblasti služeb obecného hospodářského zájmu, ve spolupráci s dotčenými resorty zprostředkoval stanovisko české strany k revizi Pravidel pro národní regionální podporu a k Průvodci pravidly Evropského společenství pro veřejnou podporu na inovace či návrhu ohledně veřejných podpor tzv. menšího rozsahu. Úřad se rovněž vyjadřuje k technickým návrhům Evropské komise, např. výši referenční sazby a upozorňuje poskytovatele podpor v České republice na přijetí nové normy na úrovni Evropské unie upravující veřejnou podporu.

ČINNOST V OBLASTI ROZHODOVACÍ

V roce 2004 bylo zahájeno 95 a do konce roku ukončeno celkově 135 správních řízení. Největší množství z posuzovaných správních řízení se týkalo **investičních pobídek**,

technologických center a strategických služeb. Jejich podíl na celkovém množství řízení představoval 29 procent. Činnost Úřadu se po vstupu do EU přesunula do oblasti zpracovávání předběžných stanovisek, přípravy notifikací a projednávání případů veřejných podpor s Evropskou komisí. V roce 2004 proběhlo celkem 13 notifikací nových veřejných podpor. Ve vztahu k Evropské komisi Úřad zajišťuje zpracovávání statistických podkladů a přehledů o veřejné podpoře a plnění dalších závazků České republiky v oblasti veřejné podpory.

ČINNOST V OBLASTI MONITORINGU

Mezi nejdůležitější činnosti v oblasti monitoringu patřila v roce 2004 realizace tzv. interim procedury v rámci níž Evropská komise přezkoumává rozhodnutí Úřadu vydaná před 1.5.2004 u veřejných podpor, jež jsou stále účinné i po vstupu České republiky do Evropské unie. Za součinnosti dotyčných poskytovatelů veřejné podpory Úřad zajišťoval v průběhu celého roku dodání údajů vyžádaných Evropskou komisí. V souvislosti s některými složitými případy řešenými v rámci této procedury se uskutečnila počátkem roku rovněž osobní jednání pracovníků Úřadu se zástupci Evropské komise. Prostřednictvím těchto jednání byly v krátké době úspěšně uzavřeny případy týkající se podpory v oblasti bankovníctví. Úřad rovněž zpracoval a odeslal Evropské komisi výroční zprávu v oblasti veřejné podpory za rok 2003. Ve srovnání s rokem 2002 se celková částka vydaná v roce 2003 na veřejnou podporu **absolutně snížila o více než 30 mld. Kč** a také ve vztahu k HDP došlo k poklesu veřejné podpory z **4,66 % HDP v roce 2002 na 2,81 %**. Na snížení celkové podpory se největší měrou podílel **pokles pomoci na restrukturalizaci a záchranu**, a to v důsledku postupné realizace čerpání podpory schválené v minulých letech v oblasti bankovníctví. Dále pak došlo k poklesu podpory v oblasti životního prostředí, úspory energie, regionální podpory a cestovního ruchu. **Úřad prosadil snížení celkové úrovně poskytované veřejné podpory jako cíl do návrhu koncepce směřování ČR v rámci EU na léta 2004-13.** V závěru roku 2004 byl vypracován přehled

poskytnutých veřejných podpor tzv. Scoreboard za období 2000-2003. Tento přehled je následně agregován na úrovni Evropské komise a slouží pro srovnání úrovně poskytování veřejné podpory v jednotlivých členských státech EU.

V roce 2004 bylo zodpovězeno přibližně 500 dotazů, které pomáhaly při identifikaci veřejné podpory a její následné notifikaci Evropské komisi. Zmíněné reakce na konkrétní dotazy byly doplňovány obecnými semináři, které probíhaly na úrovni krajů, a speciálně zaměřenými semináři na vybrané oblasti veřejné podpory na úrovni ministerstev.

VYBRANÉ PŘÍPADY

Třinecké železářny

Vláda navrhla realizaci opatření ve formě zvýhodněného prodeje dluhopisů emitovaných **Třineckými železářnami (TŽ)** a koupě majetkové účasti ve výši 10,54 % základního kapitálu ve společnosti **ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s.**, (dále jen „INH“), kterou vlastnily TŽ. Úřad navrhané opatření posoudil a v případě koupě majetkové účasti odsouhlasil na základě znaleckého posudku kupní cenu, která odpovídala vnitřní hodnotě akcií INH a nepředstavovala tedy veřejnou podporu.

V případě zvýhodněného prodeje dluhopisů emitovaných TŽ Úřad stanovil, že se bude jednat o veřejnou podporu a tato veřejná podpora může být povolena pouze v souladu s pravidly Evropských společenství, a to jako podpora na zlepšení životního prostředí, na vědu a výzkum, na školení a uzavírání přebytečných kapacit. Úřad poté podstatně omezil počet navrhovaných opatření pouze na takové projekty, které opravdu splňovaly podmínky nadstandardního snížení škodlivých emisí, obecného a specifického vzdělávání a výzkumných a vývojových projektů.

Privatizace společnosti OKD

Česká republika zamýšlela prodat majetkovou účast v držení Fondu národního majetku ve výši 45,88% na základním jmění společnosti **OKD**. Za tímto účelem byla sjednána dohoda o exkluzivitě se společností **KARBON INVEST**, která již byla majoritním vlastníkem OKD s těsnou nadpoloviční většinou. Podíl FNM měl být prodán na základě usnesení vlády za kupní cenu ve výši 2,25 mld. Kč. Jelikož nebyla transakce provedena na základě transparentního výběrového řízení, bylo zahájeno řízení o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory. O prodávaný podíl se ucházela také společnost Penta Finance se závaznou

nabídkou obsahující kupní cenu ve výši 3,1 mld. Kč. Na základě znaleckého posudku vypracovaného na žádost FNM, s ohledem na závaznou nabídku společnosti Penta Finance a na znalecký posudek, který si tato společnost nechala vypracovat a s ohledem na cenu akcií OKD na veřejném trhu Úřad stanovil, že kupní cena nabídnutá společností KARBON INVEST neodpovídá ceně tržní. Proto transakce rozhodnutím ze dne 30.4.2004 povolena nebyla. Poté společnost KARBON INVEST navýšila cenu na 4,1 mld. Kč. **Tento Úřadem posuzovaný případ tak výstižně demonstruje naplnění jednoho z primárních účelů existence úpravy veřejné podpory, a to ochrany hospodářské soutěže ve formě zabránění nežádoucího zvýhodnění některého z účastníků a neméně důležitou funkci ochrany státních finančních zdrojů.** Na základě rozhodnutí Úřadu se tak v konečném důsledku podařilo získat značné finanční prostředky ve výši rozdílu mezi původní a realizovanou kupní cenou.

Plzeňský Prazdroj

Úřadu byla předložena žádost o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory formou investičních pobídek pro společnost **Plzeňský Prazdroj, a.s.** Společnost předložila investiční záměr rozšířit a modernizovat své výrobní

kapacity. Společnost Plzeňský Prazdroj, a.s. má dominantní postavení na českém trhu výroby a prodeje piva (cca 48,2 %). Druhý největší výrobce piva pak zaujímá 13 % relevantního trhu. Další na daném trhu existující a nově vznikající pivovary jsou malé či střední pivovary, které jsou převážně

tvořeny českým kapitálem. Ještě větší posílení pozice Plzeňského Prazdroje by vedlo k narušení tržního prostředí v rámci České republiky. Při posuzování regionálního přínosu uvedené investice Úřad přihlížel i k počtu vytvořených pracovních míst a výši investičních nákladů. Úřad však dospěl k závěru, že narušení soutěže při udělení investiční pobídky společností Plzeňský Prazdroj, a.s. převáží nad výhodami vyplývajícími pro Českou republiku z uvedené investice. S ohledem na uvedené skutečnosti Úřad výjimku ze zákazu veřejné podpory formou investičních pobídek nepovolil. **Proti rozhodnutí ÚOHS podal Plzeňský Prazdroj žalobu, kterou Krajský soud v Brně odmítl.**

Toyota a Peugeot Citroen

Úřad posuzoval záměr společností Toyota Motor Corporation a Peugeot Citroen Automobile S.A. získat investiční pobídky za účelem realizace investičního projektu vybudování nového závodu na výrobu osobních automobilů v Kolíně.

Při posuzování regionálního přínosu této rozsáhlé investiční akce bral Úřad v úvahu rovněž výši nezaměstnanosti v okrese Kolín a vliv investičního projektu na region. Výše investičních nákladů byla vysoká, přičemž investice předpokládala vytvoření 1600 přímých pracovních míst a dále i nepřímých pracovních míst. Důsledkem investice by měl být přísun nových high-tech technologií a výrobních postupů a vysoké procento exportu produkce. Investice směřovala do vybudování nového závodu na výrobu osobních automobilů, příjemce veřejné podpory tedy splňoval definiční znaky společností podnikající v citlivém automobilovém průmyslu. Úřad dospěl k závěru, že narušení soutěže bude vyváženo výhodami plynoucími z uvedené investice pro Českou republiku, **poskytnutí podpory** formou investičních pobídek, a to slevy na dani z příjmů, hmotné podpory vytváření nových pracovních míst a hmotné podpory rekvalifikace zaměstnanců, **povolil s podmínkami** a program omezil na 15% z nákladů vhodných k podpoře.

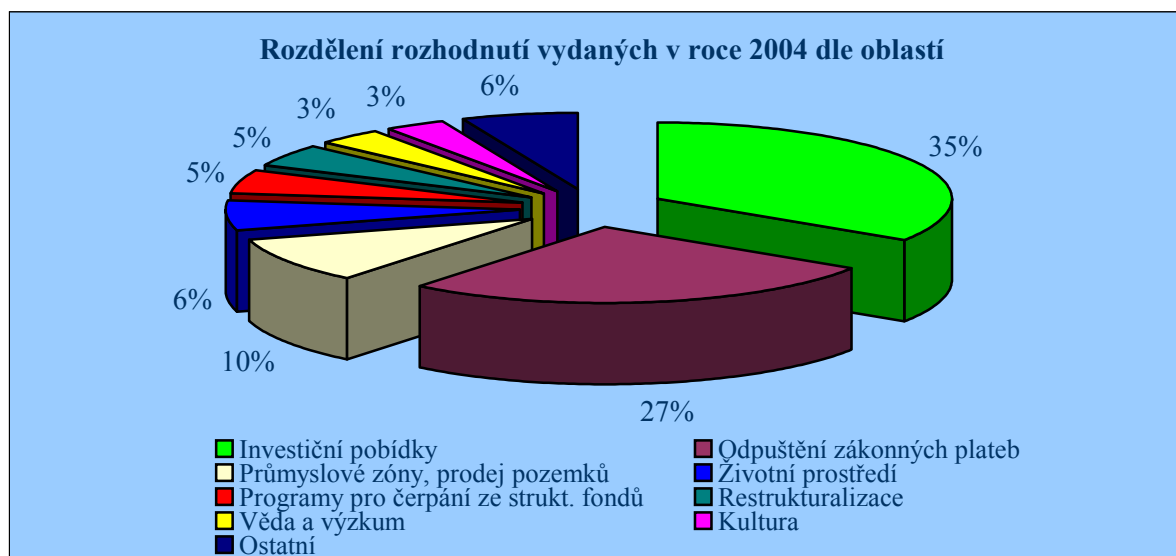
Počet vydaných rozhodnutí

	Rok				
	2000	2001	2002	2003	2004*
Počet vydaných rozhodnutí	92	137	160	158	143

* do 30.4.2004

Členění rozhodnutí vydaných v roce 2004 dle výroku

Výrok	Počet
povoleno s podmínkami	91
povoleno	6
zastaveno	36
nepovoleno	7
zčásti povoleno s podm. / zčásti nepovoleno	2
rozhodnutí o povinnosti upravit podmínky poskytování veřejné podpory	1
Celkový počet rozhodnutí vydaných v roce 2004	143

6 SOUTĚŽNÍ ADVOKACIE

Soutěžní advokacie je souhrn všech aktivit zaměřených na **podporu vzniku a rozvoje konkurenčního prostředí**, včetně zvyšování obecného povědomí veřejnosti o prospěšnosti hospodářské soutěže. Důsledné prosazování soutěžních principů přispívá k rozvoji daného odvětví.

Formou soutěžní advokacie ÚOHS například řešil postup dodavatele léčivého přípravku Pulmozyme (používaný pro léčbu onemocnění dýchacích cest), firmy **Roche** vůči **lékárnám**. Ta rozeslala dopis, ve kterém poukazovala na snížení úhrady ze strany Všeobecné zdravotní pojišťovny a uvedla, že není v jejích možnostech dále snižovat cenu léku. Vybrané lékárny žádala o sdělení, zda budou ochotny nadále zajišťovat Pulmozyme za úhradu bez doplatku, nebo zda se má obrátit na konkurenci. Některé z lékáren přistoupily ke snížení své obchodní přírážky, což lze hodnotit jako újmu způsobenou jiným soutěžitelům. Úřad přistoupil k řešení závadného stavu formou soutěžní advokacie a vyzval Roche k nápravě. Lékárna jako samostatný podnikatelský subjekt má právo určovat svoji cenovou politiku na základě vlastního uvážení a zcela nezávisle na požadavcích Roche.

ÚOHS dále v rámci tzv. **pasivní legislativy** uplatnil své připomínky k těm návrhům zákonů, u nichž bylo třeba zvyšovat efektivitu tržního prostředí a prosazovat rozvoj zdravého konkurenčního trhu. Značnou aktivitu vyvinul v souvislosti s prosazováním konkurenčního prostředí v oblasti **poštovních služeb**. Poslaneckou snahu rozšířit monopol České pošty i na doručování služeb tzv. direct mailu (adresných reklamních zásilek) považoval za omezování rozvíjející se konkurence. Novela zákona byla posléze Senátem vrácena Poslanecké sněmovně a ta stanovisko Senátu přejala. **Zákon o poštovních službách tak byl nakonec přijat ve znění, které nevede k omezení soutěže** a naopak přispívá k rozvoji liberalizace na trhu poštovních služeb. Lze předpokládat, že poštovní služby budou postupně vystaveny tržním principům. Platná směrnice Evropských společenství ukládá Evropské komisi, aby vypracovala studii o dopadech případné plné liberalizace poštovních služeb od roku 2009. Řada

členských států EU již liberalizovala poštovní služby v mnohem větší míře, než jak je stanoveno v platné směrnici. U služeb direct mail upustilo od jakékoli výhrady celkem jedenáct zemí včetně České republiky. Například Finsko, Švédsko a Estonsko již nemají vůbec žádnou oblast služeb vyhrazenou jedinému operátorovi.

V průběhu roku 2004 byly zahájeny práce na novelizaci zákona o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, v rámci nichž má být do tohoto zákona mj. zakotveno **omezení** možnosti čerpání pohonných hmot z mobilních čerpacích zařízení. Tím by však mohlo dojít k diskriminaci soutěžitelů, kteří tato zařízení používají, k omezení možnosti jejich podnikání i k omezení možnosti výběru na straně spotřebitelů. Mobilní čerpací stanice představují alternativní způsob dodávek pohonných hmot, který příznivě působí na rozvoj soutěžního prostředí. Úřad proto podporuje aktivitu soutěžitelů v oblasti inovace a uplatňování nových způsobů poskytování služeb, včetně zavádění nových distribučních kanálů. V důsledku tohoto rozvoje dochází k prohlubování soutěžního prostředí a ke zkvalitňování poskytovaných služeb. Úřad zastává stanovisko, že je žádoucí, aby další existence a využití tohoto typu čerpacích stanic **nebyla plošně vyloučena**.

SPOLUPRÁCE S REGULÁTORY

Zákon o ochraně hospodářské soutěže vymezuje okruh subjektů, jejichž chování v rámci hospodářské soutěže upravuje. Zákon se vztahuje na všechny subjekty, které lze podřadit pod pojem „soutěžitel“ a na všechny sektory hospodářství bez výjimky, stejně jako na veřejné a soukromé podniky. Úřad je jediným správním orgánem, který je oprávněn posuzovat případné porušení zákona o ochraně hospodářské soutěže.

Regulační úřady jako Český telekomunikační úřad (dále jen „ČTÚ“) nebo Energetický regulační úřad (dále jen „ERÚ“) činí ex ante opatření vedoucí k nahrazení konkurenčního prostředí v oblasti, kde efektivní hospodářská soutěž neexistuje, nebo téměř neexistuje, zatímco Úřad pro ochranu hospodářské soutěže konkrétními zásahy ve správních řízeních může ex post postihnout chování soutěžitele, které jde nad rámec zvláštního regulačního zákona. Kombinace ex ante regulace odvětvového regulátora společně s ex post ochranou hospodářské soutěže realizovanou Úřadem, je užitečným nástrojem k dosažení účinné podpory a ochrany hospodářské soutěže v regulovaných odvětvích, s konečným cílem odstranění samotné regulace a prosazení účinné soutěže. Úřad proto uplatnil zásadní připomínky k návrhu **zákona o elektronických komunikacích**, týkající se vzájemného vztahu ÚOHS a ČTÚ. Podařilo se prosadit taková pravidla pro vzájemnou spolupráci, která respektují nezávislost ÚOHS a jeho výlučné oprávnění posuzovat narušení hospodářské soutěže.

V roce 2004 přetrvávaly výhrady Úřadu ke struktuře cenových plánů přímo regulovaných cenovým rozhodnutím ČTÚ (1/2002). Výhrady se týkaly **cenových plánů HOME MINI, HOME STANDARD a BUSINESS STANDARD** obsahujících ze soutěžního hlediska nepřijatelnou **vazbu hovorových kreditů pro volání na pravidelný měsíční paušál**, který musí zákazníci ČESKÉHO TELECOMU hradit za užívání stanice. Díky

této vazbě jsou minimálně do vyčerpání hovorových kreditů **vázáni ke službám** této společnosti a nejsou motivováni využívat služeb i ostatních telekomunikačních operátorů, neboť od ČESKÉHO TELECOMU získávají plnění, které vnímají jako plnění „zdarma“. **V dubnu 2005 vydal ČTÚ nové cenové rozhodnutí, kterým by měly být zmíněné bariéry na trhu odstraněny.**

Úřad spolupracuje i s Energetickým regulačním úřadem (ERÚ), a to v oblasti elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství, včetně konzultací při vedení správních řízení. Úřad spolupracoval s ERÚ na tvorbě některých vyhlášek, v průběhu jejichž přípravy Úřad prosazoval soutěžní principy. Na základě žádosti ERÚ o posouzení jednání konkrétního soutěžitele zahájil Úřad v roce 2004 jedno **správní řízení**, v jehož průběhu posuzoval, zda dodavatel tepla svým jednáním zneužil dominantní postavení na trhu dodávek tepla konečným spotřebitelům. Vzhledem k tomu, že v průběhu řízení nezjistil Úřad žádné indicie, které by nasvědčovaly tomu, že ke zneužití dominantního postavení došlo, toto správní řízení zastavil.

7 ŽALOBY PODANÉ PROTI ROZHODNUTÍM ÚŘADU

Žaloby proti rozhodnutím Úřadu podané před 1. 1. 2003, o nichž nebylo do té doby Vrchním soudem v Olomouci rozhodnuto, převzal Nejvyšší správní soud se sídlem v Brně. Žaloby podané od 1. 1. 2003 náleží do věcné příslušnosti Krajského soudu v Brně.

HOSPODÁŘSKÁ SOUTĚŽ

Počet žalobami napadených rozhodnutí v roce 2003	11
Počet rozsudků soudů týkajících se těchto žalob	2
Počet žalobami napadených rozhodnutí v roce 2004	9
Počet rozsudků soudů týkajících se těchto žalob	0

stav k 31. 3. 2005

V roce 2004 však bylo soudy **rozhodnuto o žalobách proti jiným pravomocným rozhodnutím o rozkladu, proti nimž byly podány žaloby v dřívějších letech.** Takřka ve všech případech **soud potvrdil závěry Úřadu a podané žaloby zamítl, resp. pro nedostatek procesních podmínek odmítl.**

Ústavní soud v Brně rozhodl o odmítnutí ústavní stížnosti podané společností **Karlovarské minerální vody, a.s.** proti rozsudku Nejvyššího správního soudu v Brně ze dne 13. 4. 2004 a rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 6. 3. 2002 **o nepovolení spojení na trhu minerálních vod.** Ústavní soud v posuzovaném případě neshledal ani zásah do práva na spravedlivý proces a tím ani do práva na majetek a práva na podnikání. Právo na majetek a právo na podnikání nejsou právy neomezenými. Práva na majetek nesmí být v souladu s újmou práv druhých anebo v rozporu se zákonem chráněnými obecnými zájmy, mezi něž zájem na funkční tržní prostředí patří. Právo na podnikání může být co do některých činností omezeno zákonem a zákonné omezení rozsahu podnikání tak lze považovat za ústavně souladné. Proto byla **ústavní stížnost jako zjevně neopodstatněná odmítnuta.**

Nejvyšší správní soud v Brně v roce 2004 rozhodl o zamítnutí žaloby společnosti **Moravské naftové doly, a.s.** proti rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 12. 4. 2002, které se týkalo **nepřiznání postavení účastníka řízení** ve věci povolení spojení soutěžitelů RWE Gas AG / Transgas / 6 regionálních plynárenských distributorů. Z odůvodnění rozsudku vyplývá, že žalobci nebylo možné přisvědčit, neboť správní orgán vycházel ve svém rozhodnutí o přiznání postavení účastníka řízení z řádně zjištěného stavu a v mezích správního uvážení svěřeného mu zákonem o ochraně hospodářské soutěže věc posoudil tak, že postavení účastníka řízení společnosti Moravské naftové doly, a.s. nepřiznal. Takové rozhodnutí je plně v pravomoci Úřadu, a proto **soud žalobu v celém rozsahu zamítl. Stejně tak** byla odmítnuta žaloba, která se domáhala zrušení meritorního rozhodnutí ÚOHS, kterým byla privatizace českého plynárenství s podmínkami povolena.

Nejvyšší správní soud **zamítl** žalobu společnosti **Chovservis** proti rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 3. 10. 2002, kterým bylo deklarováno, že tato společnost uzavřela s dalšími účastníky řízení zakázanou dohodu o minimální ceně insemináčnických dávek plemenných býků a současně že jednala s ostatními účastníky řízení ve vzájemné cenové shodě. Účastníci zakázané dohody byli ve svém jednání motivováni snahou vyloučit konkurenci mezi sebou navzájem a tím ve svém důsledku narušili hospodářskou soutěž na relevantním trhu.

Nejvyšší správní soud v Brně rozhodl o **zamítnutí** žaloby podané společností **Eurotel Praha** proti rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 9. 5. 2002 a uložené **pokutě 48 mil. korun.** Žalobce **zneužil svého dominantního postavení** na trhu mobilních radiotelefonních služeb ve veřejných mobilních telekomunikačních sítích tím, že účtoval bez objektivně ospravedlnitelných důvodů svým zákazníkům za minutu volání do sítě provozované společností **Český Mobil** (dnes Oskar Mobil) částku vyšší než za minutu volání do sítě provozované společností **RadioMobil** (dnes T-Mobile Czech Republic).

V daném případě podle soudu **nic nespovědilo ve prospěch názoru, že rozdílné účtování cen je odůvodněné.** Soud konstatoval, že vstup na trh byl novému soutěžiteli, tj. společnosti Oskar Mobil ztížen, a proto Úřad oprávněně zasáhl, aby optimální podmínky na trhu byly zachovány. Za přínosné považoval, jestliže Úřad postupuje při výkonu své pravomoci zdrženlivě, aniž podceňuje roli trhu, a při vědomí, že jeho primárním úkolem není tvorba, nýbrž ochrana hospodářské soutěže.

Nejvyšší správní soud v Brně usnesením odmítl **kompetenční** žalobu podanou společností **Eurotel Praha**, kterou se domáhala určení, že výlučnou pravomoc rozhodovat o právech a povinnostech vyplývajících ze smlouvy o propojení, uzavřené mezi ní a společností Český Mobil má Český telekomunikační úřad. Soud v usnesení konstatoval, že z kompetenčního zákona vyplývá, že ústředním orgánem státní správy jsou ministerstva a dále některé jiné správní úřady výslovně vypočtené. Mezi nimi však není Český telekomunikační úřad. Z tohoto důvodu nemohl mezi ČTÚ a ÚOHS vzniknout kompetenční spor.

VEŘEJNÉ ZAKÁZKY

Počet žalob podaných v roce 2003	2
Počet rozsudků soudů týkajících se těchto žalob	1
Počet žalob podaných v roce 2004	14
Počet rozsudků soudů týkajících se těchto žalob	0

stav k 31. 3. 2005

Nejvyšší správní soud v roce 2004 rozhodl o **pěti** žalobách podaných před 1. 1. 2003, přičemž jednu žalobu zamítl a ve čtyřech případech přistoupil ke zrušení napadených rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud rozsudkem **zrušil** rozhodnutí předsedy Úřadu ze dne 6.2.2002, jímž byla uložena **Statutárnímú městu Brnu, MČ Brno-střed pokuta** ve výši **300 000,- Kč** za několikanásobná závažná porušení zákona v celkem sedmi případech zadání veřejných zakázek. Jednalo se zejména o nedostatečné vymezení předmětu plnění veřejné zakázky, dále zadavatel v několika případech nedoložil průběh a výsledek hodnocení nabídek písemným záznamem, při hodnocení nabídek nerozlišil stupeň významu jednotlivých kritérií a v jednom případě použil mimořádný způsob zadání veřejné zakázky výzvou jednomu zájemci, aniž by pro to byly splněny zákonné předpoklady. **Nejvyšší správní soud se s právními závěry Úřadu ohledně zjištěných závažných porušení zákona v plné míře ztotožnil,** avšak přistoupil ke zrušení rozhodnutí předsedy Úřadu z procesních důvodů, neboť toto rozhodnutí se nedostatečně ve svém odůvodnění vypořádalo s některými důkazy předloženými zadavatelem až v rámci řízení o rozkladu. Soudem vytykána procesní vada byla posléze napravena v rámci nového rozhodnutí o rozkladu, kterým předseda Úřadu opětovně potvrdil veškerá skutková zjištění Úřadu, stejně jako uloženou pokutu v její původní výši.

8 MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

EVROPSKÁ UNIE

V souvislosti se vstupem České republiky do Evropské unie dne 1. května 2004 došlo ke zintenzivnění spolupráce Úřadu s Evropskou komisí a národními soutěžními úřady členských států EU. Nejvýznamnější platformou pro tuto spolupráci je **Evropská soutěžní síť (ECN)**. Zásadní otázky související s fungováním ECN a další aktuální témata soutěžní politiky byly v říjnu 2004 projednávány **za účasti předsedy Úřadu na zasedání generálních ředitelů národních soutěžních úřadů** zemí Evropské unie a zemí Evropského sdružení volného obchodu. Uvedené jednání se zabývalo zejména iniciativou Evropské komise pro přehodnocení komunitární politiky v oblasti zneužití dominantního postavení a zkušenostmi národních soutěžních úřadů s fungováním ECN v počátečním období jeho existence.

V průběhu roku 2004 bylo uspořádáno **5 plenárních zasedání ECN** zaměřených na praktické otázky spolupráce soutěžních úřadů v rámci této sítě a na návrhy nové legislativy související s Nařízením Rady č. 1/2003. Úřad na těchto jednáních prezentoval připomínky a náměty k projednávaným materiálům zaměřené na zajištění maximální efektivity fungování ECN a aplikace soutěžních pravidel Evropského společenství. Pracovníci Úřadu se vedle těchto zasedání rovněž podíleli na činnosti **podskupin ECN pro leniency a svobodná povolání**. Členství ČR v EU přináší možnost účasti českých zástupců na **jednáních poradních výborů Evropské komise**. V případě Úřadu se jedná zejména o jednání poradního výboru pro restriktivní praktiky a dominantní postavení, poradní výbor pro spojování podniků, poradní výbor pro veřejnou podporu a poradní výbor pro zadávání veřejných zakázek. V roce 2004 pokračovala činnost **pracovní skupiny pro hospodářskou soutěž při Radě EU**. Úřad má za úkol sledovat agendu pracovní skupiny a zpracovávat stanoviska pro jednání zástupců ČR.

V srpnu roku 2004 byl ukončen **twinningový projekt pro oblast hospodářské soutěže** složený z části pro oblast antitrustu a z části

pro oblast veřejné podpory. V rámci tohoto projektu financovaného z fondů PHARE působil na Úřadě pro každou oblast jeden předvstupní poradce (pro oblast antitrustu z Itálie, pro oblast veřejné podpory z Německa). Realizace twinningového projektu byla v roce 2004 zaměřena zejména na posílení připravenosti Úřadu na řádnou aplikaci pravidel *acquis communautaire* v oblasti hospodářské soutěže po vstupu České republiky do EU.

V závěru roku Úřad neformálně **informoval irský soutěžní úřad** o možném porušení článku 81 Smlouvy ES **společností se sídlem v Irsku**. V souvislosti se zakázanou dohodou uchazečů o veřejnou zakázku (bid rigging) působících ve většině zemí EU, jejíž účastník požádal o výhody **leniency** programu, Úřad komunikoval s Evropskou komisí a slovenským, maďarským a polským soutěžním úřadem.

OECD, ECA, ICN, WTO

Zástupci Úřadu se rovněž v průběhu roku 2004 zúčastňovali zasedání **Globálního fóra OECD pro hospodářskou soutěž, Soutěžního výboru OECD a jeho pracovních skupin**. V únoru 2004 se delegace Úřadu zúčastnila třetího zasedání Globálního fóra OECD pro hospodářskou soutěž, spojeného se zasedáním Soutěžního výboru. Toto fórum je platformou pro výměnu zkušeností z oblasti soutěžního práva a politiky mezi širokým spektrem národních delegací jak členských zemí OECD, tak řady rozvojových zemí a zemí procházejících hospodářskou transformací. Úřad pro toto jednání připravil příspěvek k diskusi o zkušenostech s přezkoumáním soutěžního práva a politiky v členských zemích OECD a relevanci těchto zkušeností pro rozvojové země a dále podkladový materiál pro hloubkové hodnocení ruské a mexické ekonomiky. Jednání se dále zabývalo problematikou výzev a překážek, kterým čelí soutěžní úřady při podpoře ekonomického rozvoje prostřednictvím ochrany hospodářské soutěže a problematikou přínosu, který hospodářskému rozvoji přináší potírání protisoutěžních praktik. **Na červnovém**

zasedání Soutěžního výboru prezentoval předseda Úřadu výroční zprávu o soutěžní politice v ČR za rok 2003 a příspěvek na téma přezkoumání soutěžního práva a politiky v Japonsku. Pro říjnové zasedání Soutěžního výboru Úřad zpracoval příspěvky na téma soukromoprávní prosazování soutěžního práva a predátorské zneužití dominantního postavení soutěžitelů. V návaznosti na dobrovolný příspěvek ČR pro aktivity OECD v oblasti jihovýchodní Evropy Úřad ve spolupráci s OECD a Ministerstvem zahraničních věcí ČR připravil **seminář na téma „Prosazování práva hospodářské soutěže proti kartelům“.** Tato akce proběhla za účasti zástupců OECD, Evropské komise a patnácti zemí EU a jihovýchodní Evropy v prostorách MZV ve dnech 6. a 7. prosince 2004 v Praze. **V úvodu semináře přednesl předseda Úřadu úvodní slovo shrnující zkušenosti Úřadu s potíráním kartelových praktik a doporučení vhodných nástrojů a aktivit pro účastnické země s rozvíjejícími se institucemi pro ochranu hospodářské soutěže.** Zástupci Úřadu dále na významných případech z praxe prezentovali zkušenosti s jednotlivými aspekty šetření zakázaných dohod.

V květnu 2004 se uskutečnilo **plenární zasedání Sítě evropských soutěžních úřadů (ECA),** která je platformou pro diskusi soutěžních úřadů v Evropském hospodářském prostoru. Úřad připravil příspěvek k diskusi o problematice hospodářské soutěže v sektoru aerolinií a stanoviska k tématům spolupráce mezi soutěžními úřady v rámci nařízení Rady č. 1/2003 a výměny zaměstnanců mezi evropskými soutěžními úřady.

V dubnu 2004 proběhla třetí výroční konference **Mezinárodní soutěžní sítě (ICN)** sdružující soutěžní úřady více než sedmdesáti zemí. Na konferenci byla prezentována řada dokumentů a iniciativ, mj. návrh čtyř nových doporučených praktik pro kontrolu fúzí a vytvoření pracovní skupiny pro kartely. Úřad pro uvedené zasedání připravil příspěvky shrnující zkušenosti s investigativními technikami v rámci kontroly fúzí a prosazování soutěžního práva v regulovaných sektorech.

V rámci členství ČR v EU se zástupci České republiky účastní jednání příslušných orgánů EU ve vztahu k přípravě pro zasedání Světové

obchodní organizace (WTO). Hlavním garantem jednání České republiky ve vztahu k WTO je Ministerstvo průmyslu a obchodu. Úřad v této souvislosti poskytuje stanoviska týkající se otázek soutěžního práva a politiky.

Předseda Josef Bednář přivítal v březnu 2004 v sídle ÚOHS amerického velvyslance v ČR Williama J. Cabanisse (na snímku vlevo). Několik týdnů poté navštívil Úřad také velvyslanec Ruské federace v ČR Alexej Leonidovič Fedotov.

CECI A NĚKTERÉ DALŠÍ MEZINÁRODNÍ AKTIVITY

Pro účely spolupráce mezi soutěžními úřady ČR, Slovenska, Maďarska, Polska a Slovinska při prosazování soutěžního práva byla v roce 2003 založena **Středoevropská soutěžní iniciativa (CECI).** Aktivity v rámci této iniciativy v roce 2004 zahrnovaly **seminář o vyšetřovacích technikách v kartelových řízeních** konaný v Krakově, na kterém ÚOHS prezentoval zkušenosti se šetřením kartelů v oblasti maloobchodních řetězců.

Důležitou formou mezinárodních aktivit je **neformální komunikace se zahraničními soutěžními úřady při řešení jednotlivých případů.** V roce 2004 docházelo k takovýmto kontaktům především se soutěžními úřady členských zemí EU. Rakouský federální soutěžní úřad např. zprostředkoval poskytnutí informací o vlastnických vztazích v rakouské společnosti, na kterou byly převedeny akcie v rámci nápravného opatření uloženého Úřadem po nepovolené implementaci spojení soutěžitelů **v oblasti výroby minerálních vod.**

9 INFORMAČNÍ ČINNOST ÚŘADU

Významnou prioritou ÚOHS je transparentnost rozhodovací činnosti. Tuto oblast společně s komunikací s veřejností a novináři zajišťuje **odbor tisku a informací (OTI)**. Jeho pracovníci odpovídají na stovky dotazů, z nichž na základě zákona č. 106/1999 Sb., o **svobodném přístupu k informacím**, bylo v roce 2004 Úřadu zasláno mj. s využitím elektronické podatelny posta@compet.cz přes 200 dotazů.

Informace vydávané OTI jsou určeny širokému spektru příjemců. K závažným případům jsou pořádány tiskové briefinky s předsedou Úřadu, kde jsou zároveň novinářům poskytovány tiskové zprávy. Ty jsou pak umístovány na internet (<http://www.compet.cz>), u velkých kauz i v anglickém překladu. Tiskové zprávy jsou vydávány především k pravomocně uzavřeným případům. Každoročně je zpracovávána **Výroční zpráva o činnosti Úřadu pro veřejnost**. V roce 2004 byl zaznamenán zvýšený zájem ze strany médií. Rozšířena byla spolupráce mj. s **odbornými právníckými a ekonomickými časopisy** doma i v zahraničí. Rozsáhlé interview s předsedou Josefem Bednářem odvysílala rozhlasová stanice BBC, velké rozhovory přinesly odborný týdeník Euro, deníky Hospodářské noviny, MF Dnes a další. Sdělovací prostředky i veřejnost jsou často odkazovány na **webovou stránku** Úřadu (<http://www.compet.cz>), která je **denně** aktualizována a jsou na ní mj. zveřejňovány i odborné příspěvky a přednášky předsedy. Především odborné veřejnosti a novinářům jsou určeny **Informační listy**, které byly v roce 2004 zaměřeny na následující témata: Leniency program, ÚOHS a Evropská unie, zemědělství, Compliance program, telekomunikace, významné události roku 2004. **O činnost Úřadu se veřejnost stále více zajímá**. Svědčí o tom počet článků a zmínek v tisku, který se oproti předcházejícímu roku **zvýšil** přibližně o čtvrtinu. Týdenní průměr činí již více než osmdesát publikovaných článků. OTI provádí **denně aktivní monitoring zpráv z médií**. Tímto způsobem jsou také vyhledávány informace, na jejichž

základě Úřad často přistupuje i k zahájení šetření, případně správního řízení. Úřad vždy využíval poznatky z rozhodovací praxe orgánů ES, po vstupu do Evropské unie však OTI ještě zintenzívnil monitoring zpráv o činnosti Evropské komise i soutěžních úřadů jednotlivých členských států.

OTI podnikl několik kroků směřujících ke zvýšení podílu obdržených stížností, jejichž obsah se týká působnosti Úřadu. Vypracovány byly také **tzv. životní situace** z oblasti ochrany hospodářské soutěže a veřejných zakázek. Jde o podrobné návody, které slouží k detailní orientaci ve způsobu jak podat Úřadu podnět upozorňující na porušení některého ze zákonů, které má ve své působnosti. Tyto návody jsou umístěny na webových stránkách Úřadu a portálu veřejné správy ministerstva informatiky (<http://portal.gov.cz>).

Ke zkvalitnění informovanosti veřejnosti přispěl OTI i aktivním podílem na přípravě či spoluorganizování vystoupení předsedy Úřadu na různých konferencích a přednáškách. K nejvýznamnějším z nich v uplynulém období patřila mezinárodní **konference o kartelech**, kterou společně s Úřadem pořádalo ministerstvo zahraničních věcí a OECD. Předseda Úřadu zahájil svým odborným referátem rovněž Euroforum Mezinárodního strojírenského veletrhu v Brně či Invexforum.

V roce 2004 pokračoval Úřad v intenzivní propagaci **Compliance programu**, ve kterém jsou popsány a vysvětleny možné situace chování soutěžitelů, při kterých by mohl následovat postih ze strany soutěžního úřadu. Přijetí základních závazků o neporušování zákona do interních materiálů firem přispívá ke **kultivaci podnikatelského prostředí** a může působit preventivně před protisoutěžním jednáním.

**Úřad pro ochranu hospodářské soutěže
Joštova 8, 601 56 Brno,
Česká republika**

telefon: +420 542 161 233

fax: +420 542 210 023

e-mail: posta@compet.cz

webové stránky ÚOHS: <http://www.compet.cz>